

lambda

3€

CINQUANTA ANYS DE LLUITA, ORGULL i COMUNITAT!

VEUS

Del cos al cispassing:
identitats trans i no
binàries, de les Illes
Balears als cors queer
de Barcelona.

Entrevista a Jordi Samsó:

**“LA NOSTRA LÍNIA ÉS CLARA:
CONTINUAR TREBALLANT EN LLIBERTAT,
CULTURA, EDUCACIÓ, SERVEIS,
DOCUMENTACIÓ I MEMÒRIA, SENSE
PERDRE IDENTITAT NI VALORS.”**

VIDES

Estigma i exclusió:
salut, addiccions i
sensellarisme encara
marquen la vida de moltes
persones LGTBIQ+.

a fruit de l'estudi, de
les lectures, de viatges,
d'experiència, etc.

■ Exemple de publicació
inclosa a iQUIOSC.cat.

iQUIOSC.cat

s.m [LC]

1 Una porta oberta
a les idees. 2 Un espai
on el cor batega, els
llavis riuen i els ulls
viatgen entre paraules.
3 Un indret on la
lectura no té agenda.

Quocient

Les revistes, diaris i premsa
en català i en format digital
les trobaràs a iQUIOSC.cat

iQUIOSC.cat

Amb la tarifa plana de revistes,
per només 9,99€ al mes, tindràs
més de 80 capçaleres al teu abast.

Descarrega't l'app i llegeix
quan vulguis i on vulguis.

lambda

Número 98

2026. Tercera època.

Editor: **Casal Lambda**.

Director: **Victor Ruiz Novel**.

Equip de redacció: **Miki Campos, Lidia Cantos, Elio Colen Mirete, Javier Domínguez, Manu Fandos, Marta Guasch, Laura González Tejedor, Miguel Ángel Hernández Vigo, Jaume Izquierdo, Antoine Leonetti, Abel Lacruz, David Moro, Sura Negre, Ismael Ortiz, Toni Ponce, Carles Quesada, Andres Rey, Júlia Rosell Saldaña, Ian Bermúdez, Laura Barroso, Helena Valls i Pi.**

Amb la col·laboració especial de:

Ignasi Blanch i Jordi Samsó.

Correcció: **Susanna Álvarez, Laura Barroso i Josep Pujol.**

Il·lustracions: **Laura Barroso i Magalí Colomer.**

Disseny i maquetació: **Hector Aspano.**

Entitats col·laboradores: **APPEC (Associació de Publicacions Periòdiques en Català), Centre de Documentació Armand de Fluvià, Centre LGTBI de Barcelona i Llibreria Antinous.**

Impressió: Noupunt Disseny

Dipòsit legal: B-42790-86

ISBN 0214-7890

lambda és una publicació del Casal Lambda.

lambda és la revista degana LGTBIQ+ dels Països Catalans i de l'Estat Espanyol.

lambda no comparteix necessàriament les opinions dels col·laboradors i de les col·laboradores expressades en els articles.

lambda agraeix rebre col·laboracions dels lectors/es. Ens podeu enviar les vostres propostes a través de correu electrònic a revista@lambdaweb.org

Carrer del Comte Borrell, 22

08015 Barcelona

Tel.: 938 80 51 11

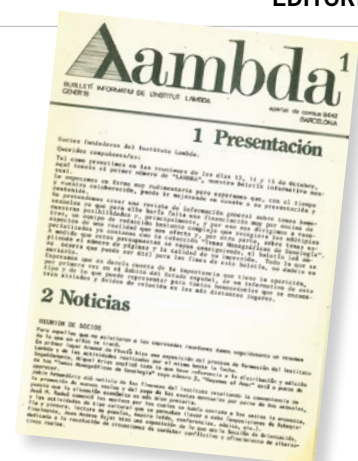
Contacte i publicitat: revista@lambdaweb.org

www.lambda.cat

Facebook: @CasalLambda

Twitter: @CasalLambda

Instagram: @casal_lambda

50 ANYS JA...

Sí, són molts anys. I, com es pot veure en aquesta revista d'aniversari moltes coses fetes. Molt i molt treball realitzat.

També tenim tot el que resta per fer, clar... però ens inspira la certesa que el camí encetat pel Casal Lambda era el que havíem de fer. És a dir, que tot el desplegament i objectius reflectits als estatuts i que hem anat actualitzant, indiquen el camí que calia seguir una entitat com la nostra amb aspiració de referent social i de lluita pel reconeixement dels nostres drets i en el fons, de la nostra existència en la societat.

Mireu si era i és encertat aquest camí que moltes entitats i institucions ens han replicat.

Crec que el Casal Lambda ha marcat i marca unes línies de treball en diverses vessants que han estat i són molt fructíferes i sobretot molt necessàries amb la creació d'àrees i grups amb temàtica diversa i un objectiu constant que és la integració i la promoció de la diversitat.

El més important és ser conscient de què representem i fins a on podem arribar. Som una entitat, una associació i tenim moltes limitacions i també moltes possibilitats clar! Ser una entitat lgtbi no sempre ha estat fàcil i hem passat per moments força difícils; des de la negació i l'estigma fins al reconeixement que finalment ens mereixem. Sempre però, hem intentat ser una entitat lleial, generosa, rigorosa, senzilla tot i defensant la dignitat del col·lectiu.

També som conscients del món actual i els reptes que representen pel col·lectiu. Cal, en primer lloc consolidar allò que més ens identifica i no perdre mai la nostra essència. Vam néixer per a ser una entitat per donar acollida, atenció, divulgació, educació, memòria i documentació. I poder fer-ho amb un punt de trobada i de referència. Així com poder promoció la cultura, el lleure i treballar per a seguir conquerint espais, drets i no recular amb cap passa feta. Certament, tot molt ambiciós però, és així...

El següent repte és la nostra vocació de futur. Cal incentivar les persones més joves del Casal Lambda perquè puguin triar i valorar el llegat que tenim i allò que l'actual generació del Casal Lambda els pot deixar, vaja, el present. Els més joves són el futur més immediat i esdevindran, indistriablement, també el present.

JUNTA DEL CASAL LAMBDA

Lambda pertany a l'Associació de Publicacions Periòdiques en Català

El Casal Lambda és una associació sense ànim de lucre, fundada l'any 1976, que treballa per la inclusió del fet homosexual en la nostra societat.

El Casal Lambda és membre del Consell Nacional de la Joventut de Catalunya i del Consell de la Joventut de Barcelona.

El Casal Lambda és una entitat amb conveni amb l'Ajuntament de Barcelona, la Diputació de Barcelona i la Generalitat de Catalunya.

Participa al Casal Lambda!

Participa a les activitats

El Casal Lambda organitza activitats culturals i lúdiques prou diverses com per a que tothom pugui trobar-ne alguna d'interès.

Des de xerrades, debats i presentacions de llibres dins el marc; els divendres al Casal. Fins a la Mostra de Cinema Fire!! Però també visites culturals a exposicions o indrets destacats a sortides de muntanya senderistes i excursions. Sense oblidar tallers, festes i exposicions. I de manera puntual cursos de llenguatge de signes, tallers de ball i projeccions del Festival d'Eurovisió i si teniu esperit d'artista podeu concursar al Festigailesbià.

Segur que alguna d'elles encaixarà amb el què t'agrada. També trobaràs dies de reunions per a cadascun dels grups; joves, dones, tardor, bisexuals, sords, joves tutti frutti i més... De tot plegat en trobaràs informació a l'agenda mensual, al web i a les xarxes.

Participa com a voluntari/a

Totes les activitats i serveis del Casal són possibles gràcies a la col·laboració del voluntariat.

Pots ser de molta utilitat a: Servei d'Informació i atenció personal, Servei d'Acolliment, Centre de Documentació, Revista Lambda, Assessoria Jurídica i Assessoria Educativa.

Però també proposant i desenvolupant activitats, tallers i xerrades de tota mena. Igual prefereixes reservar-te uns dies a l'any i ajudar a desenvolupar la Mostra de Cinema Fire!!

Hi ha moltes maneres de col·laborar que et faran sentir part del nostre projecte i que et donaran una oportunitat de formació i d'enriquiment personal. Anima't i participa!

Participa com a soci/a

Ser soci o sòcia et dona la possibilitat de participar en les decisions importants. Per altra banda, implica un compromís amb una entitat històrica que continua lluitant contra l'homofòbia des de l'any 1976.

El suport econòmic dels nostres socis i sòcies es fonamental pel manteniment del Casal Lambda i dels serveis que s'ofereixen.

Hi ha diverses quotes i formes de pagament d'acord amb les possibilitats de cadascú; des d'una quota jove fins a la quota familiar.

Associar-se també et dona avantatges. Tant a les activitats i serveis del Casal Lambda com a diversos locals i establiments. També rebràs la revista Lambda puntualment al teu domicili. Per totes aquestes raons no ho dubtis i associa't!

M'agradaria col·laborar en

☐ Acolliment/Suport	☐ Comiss. d'Educació	☐ Activitats
☐ Informació	☐ Manteniment	☐ Altres.....
☐ Documentació	☐ Mostra de Cinema	
☐ Revista	☐ Comunicació	

SÍ, vull associar-me al casal lambda

Nom i cognoms:

Adreça:

Localitat: Codi Postal:

Data Naixement: Professió:

Telèfon: E-mail:

Pagant una quota mensual:

☐ Ordinària (9€)	☐ De suport (16€)	☐ De suport especial (40€)
☐ Patrocinadora (80€)	☐ Jove (3€)	☐ Familiar (12€)
☐ Directament cada semestre a la secretaria (març i setembre)		
☐ Mitjançant la domiciliació bancària dels rebuts: ☐ Trimestral ☐ Anual (11 mesos)		

(Els càrrecs es fan amb el nom d'Ajuntament Pedagògic)

Compte de Domiciliació:

Entitat	Oficina	Cil.	Número de compte

Banc o Caixa:

Adreça: Població: C.P.:

El **casal lambda** treballa des de l'any 1976 a Catalunya creant i transmetent referents positius amb l'objectiu d'aconseguir que les relacions LGTBI esdevinguin relacions sexuals i afectives plenament normalitzades. El **casal lambda** és un projecte obert al conjunt de la societat, i es nodreix de l'entusiasme, la flexibilitat i la creativitat de les persones compromeses voluntàriament amb les necessitats de gais, lesbianes, bisexuals i transsexuals i amb els drets humans en general.

Lambda

Oci Gai als 80 · Pàg. 04

Del silenci al cos, veus queer a les Illes Balears · Pàg. 06

Com pot ajudar la intervenció psicològica amb persones seropositives? · Pàg. 08

Igualtat no és uniformitat · Pàg. 10

No em toleris · Pàg. 11

Els invisibilitzats · Pàg. 12

Transfòbia en l'anime · Pàg. 14

Reines, eunucs i Déus · Pàg. 15

Cors Queer a Barcelona · Pàg. 16

El cispasing · Pàg. 17

Dossier 50 Aniversari Casal Lambda

50 Anys esdeveniments · Pàg. 18

Recursos per evitar les memòries líquides · Pàg. 20

La importància dels col·lectius dins del col·lectiu · Pàg. 21

Mostra FIRE!!, la història 'de pel·lícula' del Casal Lambda · Pàg. 22

Premis Lambda i Premi Armand de Fluvià · Pàg. 25

Salutació dels 50 anys del casal per part de l'assessoria jurídica · Pàg. 25

50 anys de lluita per al col·lectiu LGTBIQ+ · Pàg. 26

Entrevista a Jordi Samsó, president del Casal Lambda · Pàg. 28

Dossier Cultura

Vides · Pàg. 30

Cine i TV · Pàg. 31

Ciència · Pàg. 32

Llibres · Pàg. 33

Entrevista Manuel Espiau · Pàg. 34

Escapar de la destrucció de la memòria · Pàg. 35

Àxel · Pàg. 36

OCI GAI ALS 80

Un recorregut confessional i nostàlgic pels bars que ja no existeixen i els llocs de trobada que van precedir els actuals.

Per ELIO COLEN MIRETE

Les revistes en paper són arxius vivents del passat, quan el temps ha transcorregut i encara no l'ha polvoritzat en el seu esdevenir, o han acabat en una paperera. No és el mateix veure o llegir una revista en línia que en paper. Sobta l'obvietat, però em serveix per començar aquest article.

Tinc a les mans diversos exemplars de la revista *Visado* que s'editava a Espanya als anys 80, i consulto un número especial: *Guia Gai* (1985).

Visado era una revista de format reduït (21x13 cm) dirigida exclusivament pel seu contingut a la comunitat gai, una revista per a "homosexuals", o per a gent de l'ambient, com se solia dir.

Hi havia articles de societat i d'actualitat gai més o menys extensos, relats eròtics, reportatges fotogràfics sobre "nois ben dotats", cartes al director, vinyetes còmiques, horòscop, consultori eròtic-sentimental, i una secció de contactes. A més d'una guia de les principals capitals espanyoles on trobar bars i discoteques, saunes, cinemes, sex-shops, i "Aire lliure" (que no cruising... potser el terme era massa anglès...).

Vaig néixer el setanta-quatre, així que tenia onze anys en el moment que es va publicar aquest número de *Visado* que ara tinc a les mans; ja han passat quaranta-un anys.

Aleshores la gent es relacionava d'una manera molt diferent (una altra obvietat). Amb l'arribada d'internet tot va canviar, i després, amb els telèfons intel·ligents, allò que ja havia canviat es va reformular.

Per bé, per mal, per millor, o per pitjor? Qui ho sap, però la pel·lícula era una altra.

Si volies lligar, relacionar-te, o el que fos, havies de sortir al carrer. A la recerca d'algun lloc on els homes amb desig d'homes es poguessin veure, conèixer i gaudir; no et quedava cap altra opció.

I on anar a la Barcelona del 1985 segons la Guia de *Visado*:

- **BRONX** C/ San Marcos, 18-20. Bona música, molt ambientat i amb molta marxa molt jove. Local de formes irregulars on, qui sap, potser... Nois de bon estar. Ambient de gent lliure i sense compromís.

- **CHAPS** Av. Diagonal 365. Reagan boys. Gent de cuir i bigoti, virils i d'ambient americà.

- **EL CIERVO** Av. Diagonal 375.

Recomanat per a parelles estables disposades a passar una estona agradable. Recollit, acollidor i amb bon gust.

- **DICKENS CLUB** C/ Rauric 21. Lloc divertit de dimensions reduïdes i situat al nucli antic. La varietat li dona un cert morbo especial.

- **DISTRITO DISTINTO** Av. Meridiana 140. Ambient molt a l'ona, repartit en dues plantes i terrassa exterior a l'aire lliure.

- **UN DRIVER** C/ Villamarí 78.

Discoteca amb molt públic de cuir i bigoti, amb molta marxa. Situada al costat d'aquells jardins morbosos de la plaça de l'Escorxador.

- **EA 3 CLUB** C/ Rauric 23. Situat al nucli antic, amb públic variat, preus assequibles i l'encant típic de la zona.

- **ELVIS** C/ Mallorca 321. Lloc agradable i recomanable. Públic predominantment jove.

- **GRIS** Riera de Sant Miquel. Ambient molt agradable. Gent molt variada i amb molta marxa. Petita pista de ball on pots moure el body al ritme d'una bona música.

- **HOROSCOPO** Travessera de Gràcia 143. Ambient divertit i variat. Nois de protecció "no oficial". Divertit i exòtic. Bon repertori de música camp.

- **KEOPS** C/ Bruch 62. Nois en pla de "reconversió", ambient agradable i bona música. Públic bé, de mitjana edat.

- **KISS** C/ Bruniquer 59. Lloc molt de moda, a tope de públic. Molta marxa i molts cossos.

- **LA LUNA** Av. Diagonal 323.

Ambient de cuir, bigotis, quart fosc i bona música, molta marxa a partir de mitjanit. Públic variat.

- **MARTIN'S** Passeig de Gràcia 130.

Un altre dels llocs de moda. Lloc agradable i a l'última.

- **MONROE'S GALERY** C/ Lincoln 3.

Lloc de visita obligada. Pioner dels bars gais de la part alta de Barcelona.

- **NERJA** C/ Santa Tecla 68. Petit local amb públic variat.

- **LA NOCHE** C/ Madrazo 30. Ambient lèsbic, abans gai masculí. A tope cada nit.

- **QUERELLE** Riera de Sant Miquel 59.

Discoteca d'ambient elegant amb públic variat. No és absolutament gai però val la pena visitar-la. Públic de totes les edats.

- **RAMSES** C/ Sant Antoni Maria Claret 24.

Discoteca amb gent de cuir i pell, molt bon equip de llums.

- **SAINT GERMAIN DES PRES** C/ Rull 9.

Novament l'encant del nucli antic. Local de dimensions reduïdes.

- **SUCESSO** C/ San Francisco Giner 32.

Estupenda música i decoració. Ambient agradable i amb una petita pista de ball.

• **TATU** C/ Rocafort 102. Lloc amb preus normals, gent de mitjana edat i ambient agradable.

• **TOPXI CLUB** C/ València 358. Públic variat amb espectacles freqüents de transvestits.

• **PATMOS** C/ Pàdua 68. Lèsbic i gai masculí. Bona música i lloc agradable.

• **TOVANICH** C/ Martínez de la Rosa 27. Ambient normal i bona música. Quart fosc.

• **WIGHT** C/ Francisco Giner 37-39. Ambient variat i de totes les edats.

• **ZARCO'S** C/ de Codols 14. Situat al nucli antic amb l'ambient propi d'aquest.

I si volies prendre't una sauna tenies:

• **IBERSAUNA** C/ Matilde Díaz 10-12.

• **SAUNA BRUCH** C/ Bruch 65.

• **SAUNA CONDAL** C/ Condal 18 bis.

• **SAUNA FINLANDESA LESSEPS** C/ Maurici Serrahima 9.

• **SAUNA MASCULINA PADUA** C/ La Gleva 34

• **THERMAS** C/ Diputació 46.

I si et venia de gust anar al cinema a veure una pel·lícula o relaxar-te entre desconeguts tenies els cinemes:

• **ATLANTA** Trafalgar 2.

• **ATLANTICO** Rambles 122.

• **ASTOR** Passeig Fabra i Puig 141.

• **ARENAS** Creu Coberta 22.

• **CENTRICO** Peu de la Creu 2.

• **LATINO** Plaça Teatro 27.

• **LIDO** Passeig de Sant Joan 27.

• **MAR** Rambles 33.

• **RIVOLI** Av. Meridiana 248.

• **VIRREY** Carrer de la Jota 144.

Imagineu-vos si hi havia gustos i opcions, i em deixo al tinter els sex-shops, i sobretot l'"Aire lliure", perquè ja sabem que no han canviat gaire aquells amagatalls on ser descobert o sorprès.

De tots aquells "temples", un servidor, que va començar a sortir per aquells indrets a mitjan anys noranta, només vaig conèixer Martin's i Distrito Distinto. Gairebé tots els altres antres ja havien tancat o estaven a punt. Però en van néixer d'altres: San Francisco, Distrito Marítimo, Satanassa, Este Bar, Apolo, Arena, Polyester, Biarritz, Fellini, i un llarg etcètera. I d'alters, a partir de les sis del matí, al-legals en aquella època, també n'hi havia uns quants.

El que recordo amb més afecte d'aquells temps sense mòbils ni càmeres era la presència, les ganes de ballar, riure, conèixer gent, lligar, cardar, el que et vingués de gust, però sense distraccions, perquè no n'hi havia més enllà del que passava davant del teu nas. Teníem l'atenció posada —això que tant costa

mantenir ara— en el que estàvem fent, i ens preniem molt seriosament la nostra diversió, perquè a casa ningú ens portaria el que necessitàvem en aquells moments. I no donaves el teu telèfon al primer que coneixies en una nit! Ara amb Instagram solucionem la papereta, però aleshores no funcionava així el lligoteig. Anàvem amb molt de compte en tots els sentits i el que passava era més real, o dit d'una altra manera, es mantenia en l'esfera del que era palpable, del que era tàtil.

Com *Visado*, n'hi va haver moltes, de revistes, totes dirigides al públic gai. No em consta que hi hagués revistes dirigides al públic lèsbic o trans que no fossin pura i dura pornografia. Per sort, moltes coses han canviat i ara sí que n'hi ha.

Amb els bars va passar el mateix que amb les revistes; semblava que desapareixerien, però no, donem gràcies al Senyor que l'ésser humà encara necessita llegir en paper, parlar cara a cara i beure per oblidar.

Face to face, hard to hard.

“Anàvem amb molt de compte en tots els sentits i el que passava era més real, o dit d'una altra manera, es mantenia en l'esfera del que era palpable, del que era tàtil.”

DEL SILENCI AL COS, VEUS QUEER A LES ILLES BALEARS

La dissidència queer a les Illes Balears no és un fenomen recent. Abans de Samantha Hudson, altres veus ja havien obert camí des de la literatura i l'art. De la paraula de Blai Bonet al cos de Joan Morey, aquest recorregut dibuixa una genealogia sovint invisible.

Per MARTA GUASCH

Samantha Hudson.

Més enllà de l'actitud mediàtica i dissident de Samantha Hudson, a les Illes Balears ja s'havia anat articulant, amb el temps, una perspectiva queer que transita de la paraula al cos. Gràcies a les xarxes socials, Hudson ha rebut centenars d'aplaudiments pel seu discurs de protesta davant una societat encara limitant en molts aspectes; és precisament en aquest espai digital on construeix el seu llenguatge artístic. Cal saber, però, que des de fa dècades ja es teixien diverses identitats i sensibilitats que convertirien la dissidència queer en un element més del paisatge cultural de les Illes.

A partir dels artistes que s'analitzen en aquest article, es pot observar que aquesta dissidència no és un fenomen recent, sinó un procés

que s'ha anat construint al llarg del temps: des del llenguatge, passant per la identitat, fins a arribar al cos.

Blai Bonet (Santanyí, 1926–1997) fou poeta i novel·lista. Des de ben jove, la seua vida va estar marcada per la tuberculosi, que el dugué a ingressar en un sanatori, i per una formació profundament vinculada al cristianisme, amb el pas pel Seminari de Palma. La seua obra es construeix a partir d'aquesta tensió entre espiritualitat i cos, entre fe i desig, i incorpora també elements de l'existencialisme i una forta càrrega autobiogràfica.

En el poema "Cant espiritual" (1953), hi emergeix amb força aquesta dualitat: la necessitat de creure conviu amb el dubte, i la religiositat es veu travessada per una sensualitat inquieta i conflictiva. La veu poètica oscil·la entre la fe i la negació, en un diàleg constant amb una divinitat que és alhora absència i necessitat.

A la novel·la *El mar* (1958), basada en elements autobiogràfics, Bonet construeix un relat coral situat en el context de la Guerra Civil i la postguerra. A través de diverses veus, hi apareixen el despertar del desig, la violència, la culpa i la repressió, amb una presència constant de la mirada moral i religiosa.

L'homosexualitat hi és tractada des d'un prisma marcat pel pecat i la vergonya, sempre sota el pes d'una transcendència que jutja, la mirada de Déu.

Així, en l'obra de Bonet, el desig i la sensualitat no s'expressen des de l'afirmació, sinó des del conflicte. La dissidència queer hi apareix de manera implícita, travessada per la culpa i el silenci, però ja plenament present en el nucli de la seua escriptura. Aquí s'hi troba un espai queer, sí, però definit per un context social opressor, reprimint i controlador, tal com va caracteritzar l'època franquista.

Sebastià Portell (ses Salines, 1994) representa una altra etapa en aquesta genealogia. Novel·lista i dramaturg, i president de l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana des de 2022, la seua obra assumeix de manera explícita la identitat queer i la converteix en eix central de la seua producció, escrivint des de, i sobre, les fronteres textuais i vivencials. També ha estat el curador d'*Amors sense casa* (2018), el primer recull de poesia LGTBIQ+ en català, una fita significativa en la visibilització

d'aquestes veus. I treballa en diversos mitjans com a divulgador cultural i literari.

Portell relaciona el fet de pertànyer al col·lectiu a ser parlant d'una llengua minoritzada, el català; ell mateix diu a l'entrevista

Amors sense casa
de Sebastià Portell publicat
per Angle Editorial, 2018.
ISBN 9788417214395

d'elcritic.cat: un dels reptes que tenim com a comunitat i com a cultura és no tenir por. No hem de fer cap passa enrere". Considera que la cultura i, especialment, la literatura, són espais infinits on repensar-nos i apropiarnos de les mitges tintes, fer-ne un refugi i llocs on podem ser, com volem ser i viure. A més, afirma que la literatura, com la vida, és no binària.

Darrere d'aquestes paraules s'hi evidencien milions d'idees que reivindiquen una dissidència clara, amb intencions combatives envers la normativitat, el binarisme i el masclisme. El que a ell li interessa i, per tant, del que ell escriu, és de l'ambigüitat, la normalització del cos i l'exploració dels marges.

Joan Morey (Mallorca, 1972) és artista visual i performer. La seua pràctica se centra en la creació

MONMAR COMUNICACIÓ, CC BY-SA 2.0

Joan Morey.

d'esdeveniments i posades en escena en què els intèrprets —i sovint també el públic— són sotmesos a un sistema rígid d'instruccions i normes.

El seu treball explora les relacions de poder, especialment a través de la dialèctica amo/esclau, que connecta referents filosòfics amb pràctiques subculturals com el BDSM. En aquest context, el cos esdevé un espai de tensió i control, però també de ruptura amb la normativitat social i cultural.

Les seues performances aborden conceptes com la dependència, la por, la perversió o la rebel·lió, i situen el cos com a element central des d'on es qüestionen les estructures de poder i els límits de la representació.

En conjunt, les trajectòries de Blai Bonet, Sebastià Portell i Joan Morey mostren diferents maneres d'articular la dissidència queer en funció del context històric i cultural. Bonet la construeix des del conflicte entre desig i moral; Portell, des de la reivindicació de la identitat i l'ambigüitat; i Morey, des del cos, com a espai de tensió i ruptura amb la normativitat. Per la seua banda, Samantha Hudson trasllada aquesta dissidència a l'àmbit de la cultura pop i les xarxes socials, on esdevé immediata, visible i compartida.

Aquest recorregut evidencia que la seua irrupció no és un fenomen aïllat, sinó la continuació d'una genealogia que s'ha anat construint al llarg de dècades a les Illes Balears. Tanmateix, malgrat aquest camí, el relat queer continua estant marcat per una certa masculinització que ha tendit a invisibilitzar altres veus. Més que una absència, es tracta d'una invitació a ampliar el focus i a repensar els límits del cànon.

La dissidència queer a les Illes Balears té un recorregut llarg i complex.

On ens pots trobar?

Seu Central
Centre LGTBI de Barcelona

Comte Borrell 22,
Barcelona.

Social Lambda

Blasco de Garay 29,
Barcelona.

Consulta l'agenda d'activitats:

casal lambda

COM POT AJUDAR LA INTERVENCIÓ PSICOLÒGICA AMB PERSONES SEROPOSITIVES?

Desgranem les claus de l'acompanyament afirmatiu per transformar pors, creences i vida emocional.

Per MIGUEL ÁNGEL HERNÁNDEZ VIGO, PSICÒLEG GENERAL SANITARI

En la meua trajectòria professional he pogut acompanyar persones seropositives que, a més del seguiment mèdic, poden necessitar entendre què els passa emocionalment. A consulta sovint verbalitzen frases com: “em rebutjaran”, “ningú m'estimarà”, “hauré d'amagar una part de mi” o “si ho explico a la família, tot canviarà”. Quan aquestes idees es viuen com a certes, poden distorsionar la realitat i alimentar la por, l'ansietat o la vergonya. Per això l'acompanyament emocional pot ser clau per donar sentit al que es viu i reduir el pes d'aquests pensaments que generen malestar.

Des de la psicologia cognitiva sabem que no és només allò que ens passa el que genera patiment, sinó també la interpretació que en fem. Una persona pot tenir una vida afectiva, sexual i personal plena i,

ahora, sentir que el diagnòstic ha alterat profundament la seva vida si interpreta el VIH com una condemna o amenaça de rebuig. Les idees que no es revisen poden intensificar el malestar, la culpa o les dificultats per vincular-se.

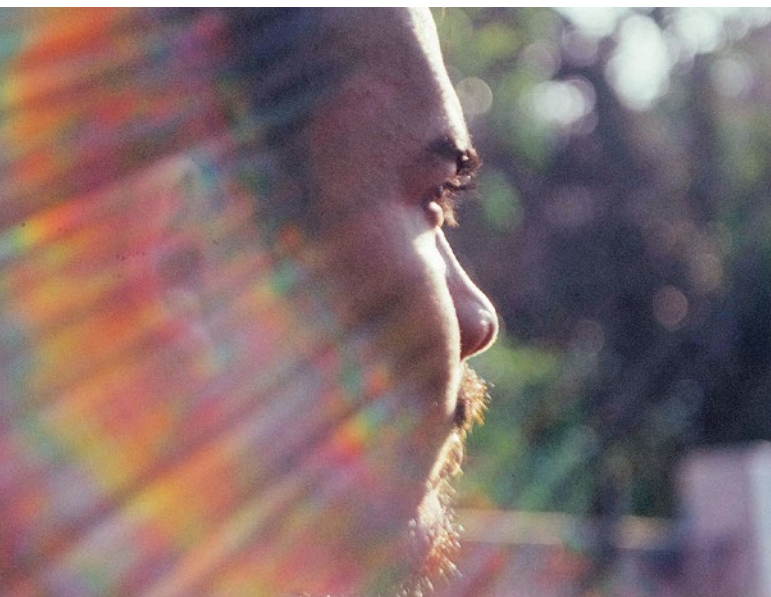
La teràpia ajuda a identificar aquests pensaments i construir respostes més ajustades. Per exemple, “ningú m'estimarà” pot transformar-se en “potser tinc por al rebuig, però aquesta por no defineix el meu valor ni totes les meves relacions futures”. No es tracta de negar la dificultat ni de repetir frases positives buides, sinó d'aprendre a diferenciar entre una idea influïda per la por i una conclusió rígida i absoluta que genera patiment. Quan aquestes creences negatives deixen de condicionar, la persona pot decidir i viure des de la calma i amb més llibertat. A

més, la psicologia afirmativa aporta un marc clau d'intervenció: un espai lliure de prejudicis, sensible a les experiències del col·lectiu LGTBIQ+ i centrat en la dignitat. Des d'aquest enfocament, es poden abordar l'autoestigma, la por a l'exposició, la culpa, l'ansietat anticipatòria, la

“L'acompanyament psicològic i terapèutic afirmatiu pot ajudar a reconstruir seguretat interna, recuperar capacitat de decisió i establir una relació més amable amb el cos, el desig i la pròpia història”

tristesa, l'aïllament o les dificultats en els vincles afectius, sexuals, familiars o socials. També es pot afavorir l'autoestima, l'adherència al tractament i la integració d'informació basada en l'evidència mitjançant psicoeducació, com ara que el tractament mèdic pot permetre assolir una càrrega viral indetectable i, per tant, intransmissible.

Per tant, l'acompanyament psicològic i terapèutic afirmatiu pot ajudar a reconstruir seguretat interna, recuperar capacitat de decisió i establir una relació més amable amb el cos, el desig i la pròpia història. Aquest procés no consisteix a imposar respostes sinó a ampliar els propis recursos de la persona, respectant els seus valors, el seu ritme i la seva manera d'entendre la vida. No elimina la complexitat de l'experiència, però pot contribuir a viure-la amb més confiança, més cura i una millor qualitat de vida.

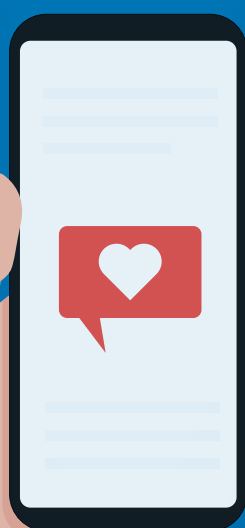

SEGUEIX-NOS
TAMBÉ A
INSTAGRAM

Follow

@casal_lambda
@casal_lambda
@casal_lambda

lambda

Mirades obliqües

LLEDÓMINA

Per CARLES QUESADA

La sala feia olor de laca i pols de maquillatge. Vaig arribar quan ella ja portava una hora davant del mirall. Em va somriure a través del mirall i va tornar a la seva feina sense dir res. Lledómina es construïa com a cirurgiana que obra: el pinzell un bisturí que, gest a gest, capa a capa, esculpia una altra veritat sobre el mateix rostre.

“El drag no t’amaga. Et revela qui realment ets.”

Vaig preguntar-li on situava el drag, dins el col·lectiu. Va fer una pausa breu, la brotxa aturada. “Entre la Q i la T”, va dir finalment. “Moltes trans han començat la seva transició a través del drag. El drag és una ruptura del gènere. Un joc.” Ho va dir sense embuts, amb la mateixa naturalitat amb què admetia que “posar-se les mitges no té res de fantasia”, i potser per això, la frase següent em va colpir més:

“El drag és política.”

Trenquem l’opressió contra les persones dissidents.”

El vestit blanc, de tul i encaix, amb flors als cabells, semblava reclamar un altre cos. I, tanmateix, sobre el seu tenia una lògica pròpia, subversiva i precisa. La barba perfectament dibuixada no era un descuit ni una provocació: era una afirmació. Un cos que es negava a triar entre categories que ningú li havia demanat permís per imposar.

Vaig preguntar-li per la família. La pregunta li va obrir quelcom als ulls. “La família escollida és la base”, va dir.

“T’ensenya, et calma, et vol veure avançar.” Va parlar de la seva mare drag, de les nits de maquillatge compartit entre amigues, dels consells passats de mà en mà com objectes valuosos. Vaig pensar en Pose, en aquelles cases que sostenien persones que el món havia deixat caure. Ho vaig dir. Ella va assentir. “Però aquí”, va matisar, “la família biològica també compta. El meu pare em porta als bolos.”

Quan va posar-se la perruca, vaig deixar de prendre notes. Va ser una pressió diferent de l’aire, com quan canvia el temps i encara no ha plogut. L’Alberto havia quedat enrere. Davant meu, al mirall esquerdat, una dona amb barba i vestit blanc sostenia unes flors i no necessitava que ningú li expliqués res sobre qui era.

“Quan pujo a l’escenari deixo de ser el noi tímid. Soc una senyorona.”

Hi ha, però, una tensió no resolta que l’Alberto, professor de llengües, home de vida tranquil·la, suporta per Lledómina: la fam de focus. “Quan veig algú que vol cridar molt l’atenció”, va murmurar, “dic, noia, ja t’hem vist!” Una autocrítica que contenia, ben endins, la consciència d’ocupar un espai que la societat no sempre concedeix de bon grat. **Perquè brillar, per a algunes persones, no és vanitat. És resistència.**

IGUALTAT NO ÉS UNIFORMITAT

Per què les lleis LGTBIQ+ continuen sent necessàries.

Per JÚLIA ROSELL SALDAÑA

La frase apareix sovint, amb una seguretat tranquil·litzadora: “ja som tots iguals”.

No sol venir acompanyada de dades ni d'anàlisi. Funciona perquè sona bé. Perquè apel·la a un ideal compartit. Però sobretot perquè permet tancar el debat sense haver d'entrar-hi.

El problema no és la igualtat com a valor. El problema és què entenem per igualtat. Confondre igualtat formal amb igualtat real no és un error innocent. És una simplificació que té efectes concrets: invisibilitza desigualtats materials i deslegitima les eines que existeixen per corregir-les. Entre aquestes eines, les lleis específiques de protecció LGTBIQ+.

Cal dir que aquestes lleis creen privilegis parteix d'una premissa falsa: que tothom parteix del mateix lloc.

No és així.

Les persones LGTBIQ+ continuen exposades, de manera desproporcionada, a violències físiques i simbòliques, a rebuig familiar, a precarietat econòmica i a dificultats d'accés a drets bàsics. No es tracta d'excepcions. Són patrons documentats.

En aquest context, parlar d'igualtat abstracta és una forma de desplaçament. Es reconeix el dret en teoria, però s'ignoren les condicions que en permeten o impedeixen l'exercici. És una igualtat que existeix en el paper, però no en la pràctica.

La funció d'una llei específica no és crear una categoria privilegiada. És intervenir allà on la igualtat formal falla.

Això implica entrar en terrenys incòmodes: habitatge, educació, salut, seguretat. Implica reconèixer que hi ha col·lectius que, pel fet de ser-ho, tenen més probabilitats de veure els seus drets vulnerats. I implica establir mecanismes per corregir-ho.

Aquest és el punt que sovint es vol evitar. Perquè obliga a acceptar que la societat no és neutral. Que distribueix riscos i oportunitats de manera desigual. I que, per tant, la neutralitat jurídica pot ser insuficient.

La idea que “tractar tothom igual” és sempre just ignora un element clau: les condicions de partida.

Aplicar la mateixa norma a

situacions desiguals no produeix equitat. La consolida.

Per això les lleis LGTBIQ+ no són una excepció, sinó una extensió del principi d'igualtat. No introdueixen un tracte diferencial arbitrari, sinó que ajusten el marc legal a una realitat desigual.

També hi ha un altre element en joc: el relat.

Quan es diu que aquestes lleis “divideixen la societat”, el que s'està fent és invertir la responsabilitat. No són les lleis les que creen la divisió, sinó les desigualtats que aquestes lleis intenten abordar. El conflicte no apareix amb la norma; ja hi era.

El que fa la llei és fer-lo visible i, en la mesura del possible, regulable.

Això incomoda perquè trenca una narrativa còmoda: la d'una societat que ja ha resolt les seves tensions. Però aquesta narrativa no desapareix les violències. Les desplaça.

Defensar que no calen lleis específiques en nom d'una igualtat abstracta no és una posició neutral. És una forma de mantenir l'estat de les coses.

La qüestió no és si volem ser iguals en teoria. És si volem ser-ho en la pràctica. I això exigeix més que declaracions. Exigeix eines.

Les lleis LGTBIQ+ no són el final del problema. Són el mínim perquè comenci a ser abordat. Perquè la igualtat que no s'aplica no és igualtat. És discurs.

NO EM TOLERIS

La violència amable del llenguatge.

Per JÚLIA ROSELL SALDAÑA

La tolerància té bona premsa. Sona a convivència, a maduresa, a democràcia. Però és una paraula enganyosa. Perquè qui tolera no reconeix: administra. Tolerar no és un gest neutral. És una posició. Implica una asimetria clara: algú decideix fins on l'altre pot existir sense incomodar massa. És un permís. I tot permís pot ser retirat.

No tolerem allò que considerem igual. Tolerem allò que percebem com a desviació, com a excés o com a molèstia. Es tolera el soroll, la calor, el trànsit. Quan aquest mateix verb s'aplica a persones —a identitats, a cossos, a formes de vida— el que es posa en joc no és el respecte, sinó el control.

En el cas de les persones LGTBIQ+, la tolerància ha funcionat durant anys com una forma de contenció simbòlica. “No tinc cap problema amb ells, mentre no ho mostrin.” “Que facin el que vulguin, però en privat.” Aquestes frases no són

excepcions: són el marc. El missatge és clar, encara que no sempre es formulï explícitament: pots existir, però dins d'uns límits que jo estableixo.

Aquesta és la violència amable del llenguatge. No insulta, no exclou obertament, no crida. Però delimita. Defineix un espai de legitimitat i marca què queda fora. I ho fa amb una eficàcia particularment perillosa: perquè sembla acceptable. La tolerància construeix un sostre. Invisible, però operatiu. No prohibeix, però condiona. No expulsa, però redueix. I sobretot, trasllada el centre: el focus ja no és la persona tolerada, sinó qui tolera. El reconeixement es converteix en mèrit de qui el concedeix.

Per això la tolerància és còmoda. Permet mantenir una imatge de bondat sense revisar les pròpies estructures de pensament. No exigeix transformació, només contenció. No obliga a desplaçar-se, només a suportar. Però conviure no és suportar.

El problema no és només semàntic. És polític. Quan una societat es defineix com a tolerant, sovint el que està fent és evitar un pas més incòmode: reconèixer que hi ha relacions de poder que cal desmuntar. La tolerància gestiona la diferència

sense qüestionar la jerarquia.

I això té conseqüències concretes. Es demana a les persones dissidents que siguin visibles, però no massa. Autèntiques, però no incòmodes. Presents, però sense alterar l'ordre. És una equació impossible, i no és casual: està dissenyada perquè ho sigui. No es tracta de demanar més tolerància. Es tracta de deixar de necessitar-la.

El respecte no opera en aquests termes. No estableix condicions d'existència. No distribueix permisos. No exigeix moderació a canvi d'acceptació. El respecte parteix d'un principi més simple i més exigent: ningú ha de justificar el dret a ser.

Això implica un desplaçament real. Deixar de mirar la diferència com quelcom a gestionar i començar a entendre-la com a part constitutiva del comú. No com una excepció, sinó com una condició. Quan algú diu “jo et tolero”, no està oferint un pont. Està marcant una distància. I aquesta distància no és innocent.

Perquè mentre existim dins del marc de la tolerància, la nostra presència continua sent provisional. Sempre condicionada. Sempre susceptible de ser qüestionada. No volem ser tolerats. Volem existir sense haver de demanar permís.

 casal lambda

**PREMIS
LAMBDA**

PREMI
ARMAND DE FLUVIÀ

Busquem nou talent LGTBIQA+

Trobareu les bases a la web del Casal Lambda: www.lambda.cat

Amb el suport de:

 Generalitat de Catalunya

 Diputació de Barcelona

 Ajuntament de Barcelona

 Believe

ELS INVISIBILITZATS

Analitzem la problemàtica de persones del col·lectiu LGTBIQ+ que sobreviuen sense llar en diverses zones de Montjuïc.

Per ANDRES REY

Un dia qualsevol de primavera, he decidit fer una passejada pels voltants del Montjuïc, per endinsar-me en el món d'aquells éssers invisibles per a la nostra societat, els quals, alguns a causa del consum i addicció al "chemsex", que consisteix en sessions de sexe i consum de substàncies, principalment metamfetamina o "tina", GHB i algunes més, han caigut. Aquesta problemàtica és un fenomen complex que respon a múltiples factors socials, econòmics i de salut pública.

Un gran percentatge dels homes que sostenen relacions sexuals amb homes a Barcelona duen a terme aquesta pràctica; segons CheckPoint, el centre comunitari per a la detecció del VIH i d'altres infeccions de transmissió sexual (ITS).

I és que durant la pandèmia, i a causa dels confinaments, grups de persones feien més quedades a l'interior de casa seva, duent a terme dies de sexe i consum sense control, moltes de les quals han acabat perdent-ho tot per la seva addicció, i avui viuen al carrer en l'assentament de persones sense llar de Montjuïc, un lloc que per les seves característiques i certa proximitat a zones urbanes densament poblades, ha esdevingut el lloc

on algunes persones sense llar troben refugi. Tot i això, aquestes mateixes condicions també han afavorit l'aparició de dinàmiques de consum ocultes i trobades sexuals vinculades a l'ús de substàncies com metamfetamina, GHB o mefedrona. Aquest context pot intensificar processos de deteriorament personal i social que desemboquen a la pèrdua d'habitatge.

El chemsex no implica necessàriament sensellarisme, però sí que pot actuar com un factor accelerador en persones que ja es troben en situacions de fragilitat. La pràctica freqüent d'aquestes sessions, que es poden prolongar durant hores o dies, sol comportar un consum elevat de drogues, privació del son, descuit de la salut física i mental, i en molts casos, pèrdua progressiva d'enllaços laborals i afectius. Quan aquestes xarxes de suport desapareixen, el risc d'exclusió residencial augmenta considerablement.

Casos com el de Dani de 41 anys, professional administratiu, que compta com a arrel de la seva addicció a la metamfetamina i la mefedrona, ho ha perdut tot. Dani va començar a participar en les chemsex de manera esporàdica, després es va convertir en una

cosa habitual. Va perdre la feina, la família els amics i la llar; va desenvolupar una esquizofrènia arran del consum de "tina" en contextos de chemsex, ja

fa uns quants anys. Ara viu als assentaments de Montjuïc, juntament amb altres nois que comparteixen pràcticament la mateixa història. O casos com el d'Óscar de 35 anys, immigrant, que al principi no sabia què era un chill o chemsex però que per curiositat i per suggeriment d'amics, va començar a endinsar-se en el món del consum de la tina i d'altres substàncies, a causa de les quals, va acabar perdent-ho tot per la seva addicció.

"La combinació d'addicció, estigmatització i dificultats per accedir a recursos assistencials agreuja la situació"

"Vaig començar a participar en les 'chemsex' només els fines, prenia tina, mefedrona, o 'G' (GHB), feia festes a casa i convocava nois per les apps", relata Óscar, "però tot això va començar a convertir-se en alguna cosa diària; dia sí, dia també. El següent nivell era punxar-me metamfetamina, vaig arribar a pesar 60 quilos, ja que en general aquesta substància t'inhibeix de la gana i el somni, i et genera la sensació de voler consumir més i més". Finalment, va acabar perdent la seva feina i li han desnonat del pis on vivia. "Al carrer, tenim l'etiqueta de delinqüents o drogoaddictes, i aquest és l'estigma a què som sotmesos".

Un altre aspecte rellevant és l'impacte en la salut mental.

DAVIDE VATTIONE / UNSPLASH

El consum perllongat de drogues associades al chemsex pot generar episodis d'ansietat, depressió, psicosis o trastorns del son. Aquestes condicions dificulten encara més la reinserció social i l'accés a serveis bàsics. A més, l'exposició a situacions de violència, abús o pràctiques sexuals de risc incrementa la vulnerabilitat d'aquestes persones.

Cal ressaltar que no tots els que cauen al sensellarisme, la gran majoria joves o de mitjana edat, practiquen el chemsex, però sí una gran majoria. Individus que inicialment participaven en circuits de lleure nocturn i que, amb el temps, van desenvolupar dependència a determinades substàncies. La combinació d'addicció, estigmatització i dificultats

per accedir a recursos assistencials agreuja la situació. Dins aquesta problemàtica, és important superar l'estigma associat tant al sensellarisme com al chemsex. Moltes persones afectades eviten buscar ajuda per por al judici social o a la criminalització. Generar entorns de confiança i campanyes de sensibilització pot facilitar l'accés a recursos i millorar l'eficàcia de les intervencions.

El cas de Montjuïc reflecteix una realitat més àmplia que afecta diverses ciutats europees: l'aparició de noves formes d'exclusió vinculades a pràctiques de consum específiques. Comprendre aquestes dinàmiques exigeix una mirada interdisciplinària que combini salut pública, serveis socials i polítiques d'habitatge.

En conclusió, el sensellarisme a Montjuïc relacionat amb el chemsex no es pot explicar des d'una única causa. És el resultat de la interacció entre vulnerabilitats prèvies, dinàmiques de consum i fallades estructurals en els sistemes de suport. Abordar-ho requereix respostes coordinades, sensibles i adaptades a les necessitats reals de les persones afectades, amb l'objectiu d'oferir no només un sostre, sinó també una oportunitat de recuperació i de reintegració social.

RECURSOS D'AJUDA A BARCELONA

- CUESB
- Stop Sida
- Arrels Fundació
- BCN Checkpoint

Lambda es reinventa a Internet amb un nou i atractiu disseny web, amb articles molt més fàcils de cercar, llegir i compartir.

revista.lambda.cat

TRANSFÒBIA EN L'ANIME

Justificant la nostra existència en la ficció.

Per LAURA BARROSO AGULLÓ

Molts haureu crescut amb animes amb personatges transgènere, o com a mínim, amb sèries on es tractava el canvi de gènere literalment (*Ranma*), jugaven amb els rols de gènere o els ignoraven (*Utena*), o simplement, apareixien gags de travestisme. La T no és lletra del col·lectiu amb més visibilitat en l'anime, però podem trobar-ne molts exemples. Ara bé, no vol dir que sempre sigui una representació bona.

Tenim casos on generalment es considera que s'ha tractat bé, com a *Tierra de Joyas* (2012), amb personatges agènere i que fan servir pronoms neutres, o a *Skip to Loafer* (2018), on la tieta de la protagonista és una dona trans, segura de si mateixa i molt estimada.

Fins i tot, ho podem trobar en sèries més antigues, com *Dororo* (1967), el protagonista és un nen, però a l'últim capítol es revela que va néixer sent noia, i aleshores entenem per què durant tota la història deixa clar que és un noi. En altres paraules, si ens busques, les persones trans sempre hem existit en la ficció.

Ara bé, hi ha casos on s'explicita clarament —com a *Hourou Musuko*, on la trama principal tracta directament dels problemes d'identitat de gènere de la Nitori, una nena trans—, altres on és prou clar —com a *Zombie Land Saga*, on una nena zombi mor d'un atac de cor causat per estrès, específicament quan li comencen a sortir pèls a la barba—, i altres casos on es dona per entès

—com Yamato de *One Piece*, un home trans que no ha transitat, però es refereix a ell mateix com a home i fins i tot l'antagonista principal li respecta la identitat de gènere—. En tots dos casos és fàcil trobar fans que fan gimnàstiques mentals per justificar que no són transgènere: imposició de les idees occidentals, mala interpretació, que només és la vestimenta del gènere oposat, que si no fan servir el terme exacte... Si un autor confia que el lector entengui les referències, metàfores i paral·lelismes de la seva obra —i no crea un guió de Netflix fàcil de digerir, per si decideixes mirar TikTok a la vegada—, aleshores, que deixi pistes perquè intuïm que un personatge és transgènere és prou plausible. Al final, és voler ignorar el missatge de l'autor per voluntàriament ignorar i esborrar una identitat.

Finalment, hi ha l'excusa que al Japó són més tradicionals i que el concepte de 'transgènere' només existeix a Occident. Encara que no podem amagar el fet que els drets del col·lectiu al Japó no són els mateixos que a Espanya. Per exemple, no reconeix legalment el matrimoni homosexual. El 2023, van crear la primera llei antidiscriminació LGBTQ+, on bàsicament indica que s'han de respectar tots els ciutadans per igual, independentment del gènere o la sexualitat. Ara bé, veurem què passa amb el nou govern de la primera ministra dona, que va votar a favor de la llei d'antidiscriminació, però a la vegada està en contra de la legalització del matrimoni homosexual. Com a mínim, la nostra existència no està prohibida en l'anime.

LAURA BARROSO @LSHEEVALBA

REINES, EUNUCS I DÉUS

Per ISMAEL ORTIZ

Als gais —i a la comunitat LGBTTQIA+ en general— ens fascina la missiologia, encara que molts no ho sàpiguen ni l'anomenin així. Potser mai no hem utilitzat la paraula en una conversa quotidiana, però la practiquem amb una devoció gairebé litúrgica. La missiologia, en el seu sentit més pur, no és altra cosa que la capacitat de preparar algú per complir un propòsit, de formar, acompanyar, polir i llançar al món aquells

que han estat cridats a ocupar un lloc visible, vulnerable i, moltes vegades, perillós.

No importa la categoria del certamen. Des del més humil “Miss Margarita del Barrio” fins al sofisticat i glamurós “Miss Piña Colada Internacional”, allà hi som. Organitzem, entrenem, corregim, afirmem. Estem preparant les noies. I quan dic “les noies”, no parlo només de dones cisgènere: parlo de totes les persones que encarnen l'art de presentar-se davant del món amb dignitat, força i bellesa, fins i tot quan el món els ha dit que no hi pertanyen.

Hi ha entrenament. Sempre hi ha entrenament. Preguntes incòmodes, interrogants inesperats, desafiaments ètics, debats sobre política internacional, justícia social, drets humans, pobresa, migració, violència, racisme. Llegim. Analitzem. Desgranem titulars. Els ensenyem a pensar abans de respondre, a respirar abans de reaccionar, a mirar el jurat als ulls sense abaixar el cap. Explorem com es perceben a si mateixes, perquè cap corona se sosté sobre una autoestima fracturada.

Des del maquillatge i la manicura fins als vestits que portaran; des de la postura corporal fins al to de veu, i des del pentinat fins a la manera de caminar amb talons —o sense—, tot es documenta, se celebra i s'exposa a les xarxes socials. Facebook, Instagram, TikTok, X, el que estigui de moda aquesta setmana. Perquè entenem una cosa fonamental: la visibilitat no és vanitat; és supervivència.

KATALUNA I EL TREMOLOR DEL POSSIBLE

El 15 de desembre de 2021, Kataluna Enriquez, una jove promesa de la moda filipinoamericana de 31 anys, va marcar una fita històrica en

convertir-se en la primera

dona obertament transgènere a obtenir els títols i a classificar-se per competir en el certamen Miss USA. Aquell dia no només va desfilar per una passarel·la; va obrir una esquerda en la història.

A mi em va deixar meravellat. Em va captivar. No només per la seva bellesa —que és innegable— sinó per tot el que representava. Cada pas seu portava el pes de generacions expulsades, ridiculitzades, patologitzades. Cada somriure seu desafiava segles de teologia mal interpretada i biologia mal ensenyada. Cada aplaudiment era una petita resurrecció col·lectiva.

I no vaig poder evitar imaginar la comunitat que hi havia darrere seu. Aquell exèrcit invisible que mai no surt a les fotos oficials. Els amics que la van aixecar quan va dubtar. Les discussions internes. Els enfadaments. Les baralles. Perquè sí, la comunitat LGBTI discuteix, s'enfronta i de vegades es fa mal.

Però hi ha alguna cosa que ens defineix: la lleialtat a les nostres arrels. Ens podem cridar entre nosaltres, però ningú de fora té permís per esborrar-nos.

UNA REINA ANTIGA I UNA HISTÒRIA CONEGUDA

Tot això em va recordar una història antiga. Una història bíblica. Una història que molts coneixen, però que pocs s'atreveixen a llegir amb ulls nous.

Aquesta és la història d'una reina que va ser esculpida —no per casualitat— sinó per ocupar un tron. No va néixer en un palau. No va créixer amb privilegis. El seu oncle la va portar fins allà, fins a l'harem del Rei. I el seu destí no era menor: havia de substituir una monarca cèlebre, la reina Vasti. Potser ja saps de qui parlo.

Sí, Ester. La reina Ester. Però abans de ser reina, Ester va ser preparada. Va ser portada al palau del Rei i posada sota la cura d'un home peculiar: un eunuc. Un home que no encaixava en els motlles tradicionals de masculinitat, però que tenia una sensibilitat especial per comprendre el món femení, el poder, l'estètica i el risc polític.

Durant sis mesos —i després sis més—, Ester va rebre tractaments intensius: banys rituals, massatges amb olis aromàtics, ungüents dissenyats específicament per a la pell femenina. Res no es va improvisar. Tot tenia una intenció. Tot apuntava a un objectiu més gran.

I al final, quan va arribar el moment, el rei va posar els ulls en ella. No perquè fos la més submissa. No perquè fos la més silenciosa. Sinó perquè estava preparada. Perquè es comportava com una reina, es veia com a tal i, sobretot, amb la seva humilitat brillava més que qualsevol altra.

Entrevista a Nico Pérez Carbonell

CORS QUEER A BARCELONA

Per IAN BERMÚDEZ

La Nico Pérez Carbonell és graduada en Composició pel Liceu i estudiant del Màster d'Investigació i Recerca de l'ESMUC. És directora del primer cor format per persones trans i no binàries a la ciutat de Barcelona.

Hola, Nico. Com vols presentar-te?

Soc moltes coses, trans, mestra de música, directora de corals amateurs i investigadora. La meua vida és la música. No tinc preferències, tant em trobaràs analitzant una simfonia com un àlbum de la Samantha Hudson.

Com s'introdueix la música, professionalment, a la teua vida?

Jo soc de Vilanova i la Geltrú. De petita, el Conservatori del poble va ser l'espai refugi després de les classes. A diferència de l'escola o l'institut, els que hi anàvem teníem en comú voler gaudir de la música, una sensibilitat per la cultura i per passar-ho bé.

Tot i que la trajectòria està enfocada a la professionalització i el currículum està basat en músics homes cis blancs europeus, a mi em va funcionar. Per això vaig decidir

fer l'equivalent a un grau de composició al Conservatori del Liceu.

Mentrestant, em van oferir fer classes a una escola de música de Vilanova i va ser així que vaig descobrir que m'encanta ensenyar.

Què ha representat per a tu un descobriment com aquest?

Em van fer veure que era la meua oportunitat de crear l'espai segur que jo havia trobat al Conservatori de Vilanova. Per això vaig decidir fer un Màster de Pedagogia, on vaig aprendre noves tècniques pedagògiques amb les quals podia intervenir a l'aula i mesclar aquestes iniciatives junt amb el meu activisme com a persona queer. El meu Treball de Final de Màster (TFM) tracta de com fer de l'aula de música un espai segur per a nosaltres.

És per això que va sorgir la iniciativa de crear un cor trans i no-binari?

Doncs, sí. Amb una altra companya vam voler tirar endavant aquesta iniciativa. El projecte omple un buit al panorama coral català i crea un espai pensat perquè

persones trans i no binàries puguin cantar sense haver d'adaptar-se a les estructures binàries dels cors tradicionals. Així, el cor visibilitza les seves veus, reconeix la diversitat de registres i treballa

la vocalització de manera respectuosa amb cada identitat. Assagem a una sala de l'ESMUC. El projecte es va iniciar el setembre del 2025.

A partir d'aquí, quina és la teua visió de futur?

Després del màster de pedagogia, he començat el màster de recerca a l'ESMUC i he decidit basar el meu doctorat en investigar els cors queer que hi ha a Barcelona. Les corals LGTBI que porten més anys que nosaltres segueixen sent violentes per a les persones queer per les tècniques que utilitzen i que he mencionat abans; al Cor Trans no estem exceptis de violències. Per això, estem en constant transformació i compartim bones pràctiques perquè hi hagi diversitat real en un futur no molt llunyà.

A Barcelona he descobert més corals de les que em pensava, i les corals amateurs són un espai on puc fer treball de camp. Gràcies al POPQUEER-XXI de la UAB, puc encaminar la recerca que després desenvoluparé en el meu doctorat. Estic investigant com funciona cada cor i el 16 de maig organitzem una jornada: el One Day Choir. Ens reunirem tots els cors per a cantar una cançó juntes i, també, cada coral mostrarà la seva feina amb dues cançons.

IAN BERMÚDEZ

EL CISPASSING

Fem un recorregut sobre els trets essencials i els dubtes que genera el fenomen conegut com a cis-passing.

Per MIKI CAMPOS

Si sou persones cis (no trans) us haureu trobat que de vegades podeu reconèixer si una persona és trans pel seu aspecte i d'altres vegades no. Bé, doncs això té a veure amb el cis-passing, ("passar per").

Es diu que algú té cis-passing quan la gent no la llegeix com a trans. Tanmateix, això incideix directament en la qüestió de "què és ser trans?"

Per començar, aquest terme parla molt del cos. La primera vegada que sents a parlar de tenir cis-passing pots pensar que parla d'aquestes persones que han començat un procés d'hormonació (amb operacions també potser) i que ja se les llegeix amb el seu gènere sentit. No podem negar que el físic importa en aquests casos (difícilment es llegirà una persona com a dona si té barba o una persona com a home si té pits). Tanmateix, passada aquesta primera impressió, més superficial i biologicista, entrem en una zona grisa.

Les persones trans que no volen o no poden passar pel procés mèdic estan "condemnades" a no tenir cis-passing? Tenir-ne és necessàriament bo?

És innegable que no ser reconegut com a part del col·lectiu t'evita de patir certes discriminacions, però també pot fer-te sentir que s'invisibilitza tot pel que has passat en la teva vida, fins i tot dins de la teva comunitat. Exemple: que a un home trans amb cis-passing se'l tracti com a algú que està fora de lloc, ocupant un espai que no li pertoca, en un acte orientat a gent del col·lectiu. Seria comparable al poder de la invisibilitat, tant té avantatges com a desavantatges.

Un dubte que em va assaltar a

l'hora d'escriure aquest article era si el terme cis-passing només es podia aplicar quan es parla de la gent et llegeix amb el teu gènere sentit o si és extensible simplement a que no et llegeixin com a una persona trans. Exemple: Si soc un home trans només es pot dir que tinc cis-passing si em llegeixen com a home? O també es pot considerar que tinc cis-passing si em llegeixen com a dona, encara que no sigui el meu gènere, mentre no em llegeixin com a una persona trans? No vaig trobar una conclusió clara. Quan es tracta de termes del col·lectiu, les definicions solen ser flexibles, modelables i cada persona pot tenir la seva pròpia interpretació. De fet, una mateixa persona pot tenir diferents idees del que significa un terme com aquest al llarg de la seva vida. El més important que hem de recordar és que totes les interpretacions poden ser correctes, vàlides i complementàries alhora.

On queden les persones trans no-binàries en tot això? Es pot dir que no existeix el cis-passing no-binàrie perquè molt difícilment la gent et llegirà com a no-binàrie? O potser quan generes aquesta reacció en què no sabem com identificar-te, si com a dona o com a home, es podria dir que és una situació de cis-passing? Així doncs, tenir cis-passing per a una persona no-binàrie significa ser andrògine? Això depèn en gran part de la pregunta que plantejaven abans i, si aquella no té resposta clara, aquesta tampoc. Tot depèn de com entens el concepte. Si opines que el cis-passing només és si et llegeixen amb el teu gènere sentit, aleshores difícilment existeix

en persones no-binàries. Tanmateix, si penses que es tracta que no et llegeixin com a trans, aleshores sí que pot donar-se perquè a les persones no-binàries les poden llegir com a dones o com a homes.

"Una mateixa persona pot interpretar un terme de maneres diferents al llarg de la vida, i totes les interpretacions poden ser vàlides i complementàries"

Anem més lluny, una persona cis pot no tenir cis-passing?

Es dona per fet que una persona cis sembla cis, però realment no sempre passa així. Quantes vegades han "acusat" a esportistes femenines de ser trans i/o intersex perquè no s'ajusten al model de dona hegemònica? Quantes dones de polítics (com Brigitte Macron o Begoña Gómez) han estat "acusades" de ser trans només per atacar els seus marits? Existeixen uns codis, unes normes, perquè se't llegeixi com a cis i aquestes passen molts cops per representar la feminitat (o masculinitat) hegemònica. Si no ho fas, per molt cis que siguis, pots no tenir cis-passing per segons quines persones o segons en quins contextos.

Finalment, voldria mencionar que existeixen molts altres tipus de passing, com l'hetero-passing o el white-passing, o sigui, que es pot tenir passing en qüestions de gènere, d'orientació i d'identitat entre altres trets.

50 ANIVERSARI casal lambda

CINQUANTA ANYS DE LLUITA, ORGULL i COMUNITAT!

50 ANYS ESDEVENIMENTS

Per MANU FANDOS

Cinquanta anys. Què ràpid ha passat. I què diferent avui de quan vam començar.

Vam néixer just al final d'una dictadura, a una Espanya plena d'incertesa i dubtes. La democràcia apareixia com un somni ple d'esperances, però també de neguits.

El nostre fundador, Armand de Fluvià, va crear un gran enrenou. Un home de la burgesia catalana, de recorregut prestigiós, sortia de l'armari a la televisió, el 1978. Era la primera persona en fer-ho de manera pública a Espanya.

Un any abans, el 1977, Barcelona viu la seva primera manifestació de l'Orgull. Cinc mil persones reunides a les Rambles, amb les companyes transsexuals a la capçalera. La policia ens va rebre amb projectils de goma. Aquesta primera concentració va servir per demostrar que estàvem, que sempre hi havíem estat, i no pensàvem amagar-nos més.

El camí ha estat llarg, i no sempre fàcil. Ens han mirat amb odi o menyspreu, hem vist morir amics per l'arribada del VIH, la pandèmia que ens va condemnar un altre cop als marges, a la soledat i la por. Hem vist a companys en llocs de responsabilitat política, expressant la seva sexualitat lliurement.

Hem estat el tercer país a aprovar el matrimoni entre parelles del mateix sexe, aconseguint així una fita llargament desitjada. Les parelles LGTBIQ+ ja tenim reconeixement públic i els mateixos drets que les parelles heterosexuales. Però, no fa tant, trenta anys enrere, veure a dues persones del mateix sexe fent-se un petó o anar agafades de la mà, era tot un escàndol.

També dins de l'oci hem vist l'aparició de nous llocs per al col·lectiu. Hem pogut posar la televisió i trobar referents en pel·lícules i sèries que abans eren impensables, llibres que parlen de la nostra realitat i exposicions culturals queer que donen testimoni de la nostra lluita.

Avui en dia recollim els fruits de l'Orgull de les persones que van estar abans que nosaltres, que van deixar-se la pell per aconseguir els nostres drets.

Al Centre de documentació del Casal podeu trobar l'empremta de tots aquests anys. El llegat d'una generació i d'una entitat cap a les generacions futures. Però també el podeu veure en el rostre de totes les persones que han estat des del principi, o quasi. Que porten anys donant vida a un projecte que dona veu i crea un espai de seguretat per a totes les persones del col·lectiu. Les arrugues en els rostres són les marques de tantes manifestacions, vagues, crits i lluites per poder continuar.

Els Premis Lambda reconeixen la labor de nous talents dins del món de les arts, perquè l'art també ha estat senyera on poder trobar els nostres referents, una via més per

poder expressar qui som. El nostre camí no es fa només als tribunals o òrgans polítics, es fa dia a dia, al llibre que llegeixes, a la cançó que escoltes o a la revista que fulleges.

Sí, hem assolit drets, però no podem oblidar que encara són fràgils. Cada cop que bufa un vent conservador els nostres drets trontollen. Els drets que tenim no estan consolidats, no tothom els veu com a drets legítims, i són moltes vegades amenaçats. El jovent ha crescut amb ells i moltes vegades oblidava com han arribat, i com hem de continuar encara reforçant la defensa d'aquests drets. No ens hem de conformar en ser tolerats, hem d'aconseguir ser realment part de la societat. Hi ha molt camí per fer encara, per aconseguir que persones homosexuals, bisexuals, transsexuals puguem viure lliurement i amb respecte.

I aquí seguim: la revista, l'arxiu, els grups d'ajuda, els serveis a les persones del col·lectiu... Sumant gent jove que ens revifa i mantenint viva la nostra història, que ens recorda el camí fet.

Us necessitem. Necessitem alimentar els diferents serveis amb la vostra visió i compromís. I la vostra veu.

Han passat cinquanta anys: de lluites, de manifestacions, d'alçar la veu, de celebrar, de sortir al carrer, de veure el sol...

I aquí seguim, preparats per uns altres cinquanta. Us hi esperem. Si fem el camí plegats no ens podran aturar.

RECURSOS PER EVITAR LES MEMÒRIES LÍQUIDES

La història és una ciència que ha permès documentar i analitzar el que els vestigis, les fonts i els poders han deixat com a testimoni. Moltes memòries LGBTI no han perdurat en el temps i, per això, la tasca del Casal Lambda a través del Centre de Documentació resulta tan necessària, sobretot en temps on ens volen tornar a esborrar per erradicar el nostre llegat.

PER TONI PONCE

CORTESIA AJUNTAMENT DE BARCELONA

La memòria líquida, com a concepte, deriva del de la modernitat líquida del sociòleg Zygmunt Bauman, i enfronta el record contra el consum superficial, l'oblit ràpid i la immediatesa. Sabem que les identitats LGBTIQA+ al llarg de la història s'han enfrontat a diversos poders que els han intentat esborrar molt abans dels nostres temps. En aquest context actual, quin paper juga el Centre de Documentació Armand de Fluvià?

Hemeroteca, biblioteca, videoteca i arxiu històric del Casal Lambda, el Centre de Documentació Armand de Fluvià és un recurs gestionat juntament amb el Centre LGBTI de Barcelona que lluita per preservar les memòries que en algun moment van a estar a punt de ser líquides. En l'actualitat, sobretot estudiants de tots els nivells i les més diverses

disciplines d'estudi, però també periodistes, professors, guionistes o escriptors, hi troben material de tota mena per desenvolupar treballs de recerca, reportatges, guions, novel·les o assajos.

Tot va començar a finals de la dècada del 70 de la mà d'Armand de Fluvià i la seva voluntat d'iniciar un recull de premsa sobre temàtica LGBTIQA+. Amb la creació del Centre de Documentació l'any 2019 amb tots els documents i peces que va llegar l'històric activista es va posar en marxa un fons documental que conté en l'actualitat al voltant de 3000 llibres, 2000 pel·lícules i 200 títols de revista.

Ara, a tocar del 50 aniversari del Casal, continua un llegat que es manté viu, no només per les consultes que atén, sinó perquè continua amb la tasca de recopilar documentació escrita i audiovisual i mantenir contacte i fomentar l'intercanvi de materials amb entitats i particulars.

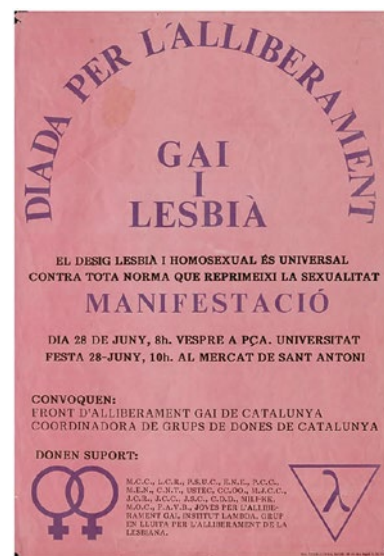
MEMÒRIA SONORA QUE NO S'ESBORRA

Si les paraules se les endú el vent, el pòdcast les preserva. L'octubre de 2023 neix com a prova pilot "Pòdcast Lambda. Memòries LGBTI", un recurs per a preservar la memòria en format sonor i mostrar l'experiència d'activistes que van desenvolupar aquesta faceta als anys 70, 80 o 90 amb diversos projectes dins el moviment. L'experiència dels comunicadors Carme Porta i Jordi Trilla es posa al servei d'aquest programa on

l'entrevista és l'eix central i el diàleg amb persones que han contribuït a la lluita activista esdevé un recurs contra l'oblit i per formar i inspirar els activistes del present.

UN MUSEU, UN FUTUR POSSIBLE

L'any 2024 ja ens va deixar una lliçó de què els museus es poden posar al servei del col·lectiu LGBTIQA+ com a recurs per preservar la seva memòria. "Una Mirada LGBTI+ al Museu d'Història de Catalunya" va ser iniciativa fruit de la col·laboració entre el Museu d'Història de Catalunya (MHC) i "Una Mirada LGBTI+", projecte de mediació cultural i intervenció museística. Inspiració que podria servir en un futur, esperem, no molt llunyà per engegar una iniciativa similar i permanent per fer front a la memòria líquida.

LA IMPORTÀNCIA DELS COL·LECTIUS DINS DEL COL·LECTIU

Per HELENA VALLS

Per celebrar el cinquantè número de la revista, dediquem aquest article als grups del Casal Lambda. Aquests espais neixen per donar resposta a la diversitat de realitats dins del col·lectiu LGTBIQ+, oferint suport, visibilitat i comunitat. Els grups permeten compartir experiències, reivindicar drets, combatre la soledat i crear xarxa entre persones amb inquietuds i vivències comunes.

ASSAONATS es va crear per atendre les necessitats específiques de la gent gran LGTBIQ+, un col·lectiu tradicionalment poc tingut en compte dins del moviment. Continuador del grup Tardor, el grup ofereix un espai de trobada adaptat a aquest sector d'edat i fomenta les xarxes de relació social. Organitza tres activitats mensuals: una tarda de jocs de taula, una sortida i La pel·lícula de la teva vida, acompanyada d'un sopar.

JOVES, actiu des de principis dels anys noranta, és un espai social destinat a persones LGTBI d'entre 20 i 35 anys. El grup acompanya la joventut en el procés de viure la sexualitat i el gènere amb normalitat i llibertat, alhora que promou la

reivindicació dels seus drets. Fan activitats socials i culturals com excursions, debats, festes i participació en esdeveniments del Casal Lambda.

TEATRE, nascut als noranta, és un grup format per persones apassionades de les arts escèniques que utilitzen el teatre tant com a eina de creixement personal com de reflexió col·lectiva. A través del treball corporal, emocional i creatiu, desenvolupen activitats teatrals en el taller setmanal i sovint fan representacions de temàtica LGTBIQ+, participant també en mostres i esdeveniments culturals. Hi pot participar tothom qui vulgui experimentar qualsevol d'aquests aspectes i que tingui ganes de teixir llaços d'amistat.

MUNTANYA reuneix persones amants de la natura i de l'excursionisme. Creat el 1992, el grup promou el contacte amb l'entorn natural, les amistats i una alternativa d'oci saludable i inclusiva. Organitzen sortides mensuals d'un dia seguint un GR i a vegades fan travesses i altres activitats de natura i aventura. Des del 2004, estan adherits a la FEEC i a la FEDME. Si t'encanta l'excursionisme, aquest és el teu espai.

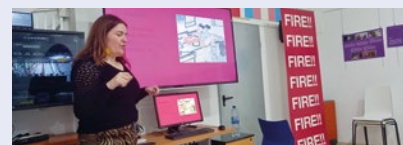

DONES, format al 94, és un grup format per dones lesbianes, bisexuals, trans i intersexuals que ofereix un espai segur de socialització i intercanvi d'experiències. El grup impulsa activitats com tallers, xerrades,

excursions o activitats culturals. No es queden alienes a la lluita per les seves llibertats: participen activament en mobilitzacions de les lluites feministes i LGTBI. (el 8M, 28J i 25N, entre d'altres).

PERSONES SORDES, nascut el 2021, és un espai per compartir vivències i reivindicar els drets de les persones sordes LGTBIQ+. El grup utilitza la Llengua de Signes Catalana (LSC) com a mitjà de comunicació i promou activitats com rutes guiades, debats, tallers, trobades lúdiques, voluntariat en esdeveniments com FIRE!! o el Festigaillesbià, etc. Hi poden participar totes les persones sordes i les persones oïdores que coneguin o que vulguin conèixer la llengua de signes.

Finalment, **BISEXUALS** és un grup creat el 2014 i està adreçat a persones bisexuals. Busca donar visibilitat a la seva realitat i combatre els prejudicis que encara persisteixen envers aquesta orientació sexual. Organitzen activitats mensuals de tipus cultural, com tallers i xerrades sobre sexualitat, relacions i identitat. Després de la COVID es van unir amb un altre grup que es diu Meet Bisexuals. A diferència de la resta, aquest és un grup tancat per garantir un espai segur i de confiança centrat en el diàleg i l'intercanvi d'experiències sobre la bisexualitat.

Els grups del Casal Lambda mostren la diversitat i la vitalitat del col·lectiu LGTBIQ+, i demostren la importància que té fer comunitat, a través del suport, la convivència i la reivindicació.

MOSTRA FIRE!!, LA HISTÒRIA 'DE PEL·LÍCULA' DEL CASAL LAMBDA

Els 50 anys del Casal Lambda no es podrien entendre sense l'èxit i la repercussió social i cultural d'un dels seus projectes més destacats. Parlem, sense dubte, de la Mostra Fire!!, el Festival de Cine LGBTIQ+ de Barcelona, que al seu torn va celebrar l'any passat el 30è aniversari.

Per JAVIER DOMÍNGUEZ

Nascuda com a Mostra Lambda el 1995, va néixer amb el convenciment que la cultura és un vehicle necessari i immillorable per contribuir a la normalització real de l'homosexualitat (en aquella època l'espectre LGBTIQ+ encara era reduït). Una iniciativa pionera i transgressora a l'època, ja que es va convertir en el certamen sobre cinema LGTBI degà a l'Estat Espanyol (igual que aquesta revista). Exemples clars del caràcter avançat i transformador del Casal Lambda.

“La Mostra Lambda va néixer per la necessitat de portar a Catalunya una sèrie de cinema que normalment no venia al circuit comercial, pel·lícules que poguessin ser d'interès per al col·lectiu LGTBI”, comentava Emilio Ruiz, expresident del Casal Lambda. El festival va passar en aquella època per seus emblemàtiques com els Cinemes Maldà i Casablanca, la Filmoteca de l'Avinguda Sarrià i moltes altres.

El Casal Lambda ha estat des del principi l'ànima i el motor de la mostra de cinema, superant la falta de recursos amb dedicació i creativitat i aconseguint que les administracions s'impliquessin i financessin la iniciativa. I tot això, com sempre, no hauria estat possible sense l'incansable i compromès grup de voluntaris i voluntàries, format per socis i simpatitzants del Lambda. Aquesta primera època com a Mostra Lambda va tenir dos etapes diferents

marcades pels seus dos primers directors: Xavier Daniel i Jaume Gil.

“Recordo que era com una festa, la gent estava contenta de veure's reflectida en el cinema i, a més, d'una manera positiva. El meu objectiu era apropar la realitat del col·lectiu al gran públic, no volia fer un festival sectari només pel col·lectiu”, argumentava Gil. En aquells moments ja s'intentava que la temàtica de les pel·lícules fos diversa: tant romàntiques com sensuals, provinents de diferents països, que tractessin les discriminacions... és a dir, que mostressin la diversitat del col·lectiu. Per Gil, la Mostra Lambda era “necessària”, ja que al cap i a la fi era “una forma més d'activisme”.

“La Mostra Lambda va ser una iniciativa pionera i transgressora, es va convertir en el certamen sobre cinema LGTBI degà a l'Estat”

L'EXPLOSIÓ DE LA MOSTRA: L'ERA FIRE!!

Després d'un temps d'inestabilitat, declivi i descens de públic, el 2008 va marcar un abans i un després pel projecte, que es va renovar profundament tant en contingut com en forma amb l'objectiu de professionalitzar-lo. El canvi de nom ja marcava l'esperit fresc, innovador

i internacional d'aquesta nova etapa: Mostra FIRE!! Es va escollir com un homenatge a la revista novaiorquesa homònima de finals dels anys vint. “Amb el canvi de nom buscàvem una marca més comercial per obrir la mostra i arribar a més públic”, defensava Joako Ezpeleta, codirector del festival juntament amb Antoine Leonetti a partir d'aquell moment, aportant experiència prèvia en gestió cultural i organització de festivals.

El projecte va experimentar des de llavors una evolució molt positiva a tots els nivells: organització, publicitat, comunicació, qualitat i diversitat de les pel·lícules... A tall d'exemple, la mostra va anar incloent seccions temàtiques variades com cinema asiàtic o transgènere i cicles temàtics (“La mirada de...”) dedicats a països (Argentina, França, Suïssa...), directors/es intèrprets (com Tilda Swinton el 2013) o regions (sense anar més lluny, cinema àrab i persa aquest 2026).

També es va buscar més finançament a través de subvencions i així es van poder contractar professionals de diferents àrees. El primer cartell de la nova era va ser obra de Gregorio Soria, que posteriorment signaria molts més cartells, i el disseny gràfic es va encarregar a l'artista francès Tom de Pekin. L'any següent, el cineasta xilè Alejandro Jodorowsky va dirigir una performance memorable consistent en una processó pel barri de Sants

que va finalitzar amb la crema d'un armari com a símbol d'alliberament durant la nit de Sant Joan. Aquestes millores van comportar un increment notable de públic.

El 2010 la mostra estrena la seu ja icònica que encara té avui dia, l'Institut Francès, cedit a proposta de la seva direcció. Va esdevenir l'espai ideal pel fet de disposar d'un cinema professional i per la seva polivalència. Durant l'edició següent es va iniciar una important col·laboració amb Juanma Carrillo, director de cinema i publicitat i responsable de molts espots icònics de la Mostra. Entre ells, "Born Heroes" amb Elena Anaya el 2014 o "Afraid of Nothing" el 2017. La sèrie va durar fins 2019, quan Carrillo tristament ens va deixar.

La vocació divulgadora de la mostra es va potenciar a través del Programa Educatiu, iniciat el 2015 a l'FNAC Triangle i destinat inicialment a adults. Fa cinc anys, però, es va decidir fer una evolució: canviar el públic objectiu als joves adolescents i passar a organitzar-ho a l'Institut Francès. Segons Antoine Leonetti la nova proposta va ser un "èxit total" obtenint molta demanda per part del sector educatiu. "Expliquem què significa ser LGTBIQ+ a través de curts, documentals i diferents continguts educatius, i creiem que és més necessari que mai perquè estem percebent, curiosament, molt desconeixement per part dels joves d'avui dia", destaca Leonetti.

La contribució formativa del projecte també s'ha estès al món audiovisual a través del FIRE!! LAB, un laboratori de desenvolupament de pel·lícules LGTBIQ+ a través de classes magistrals amb joves cineastes i que cerca incentivar la seva producció i comercialització a nivell estatal. S'organitza en col·laboració amb el Centre LGTBI de Barcelona i ja va per la sisena edició. Un cas de pel·lícula que ha triomfat és Sediments, d'Adrián Silvestre, un documental que després ha passat per molts festivals.

**"Com a Mostra FIRE!!,
el projecte es va
renovar profundament
tant en contingut
com en forma
amb l'objectiu de
professionalitzar-lo"**

El FIRE!! Lab, juntament amb les taules rodones o les trobades de networking, és una de les activitats de la secció FIRE!! PRO, destinada als/les professionals del sector cinematogràfic amb l'objectiu de crear espais de reflexió i de creació donada la baixa producció local de films de temàtica LGBTI, comparat amb altres països com França, Alemanya, els Estats Units i altres de Llatinoamèrica.

El 2019 la mostra va llançar una iniciativa fora de les seves dates i ubicació habituals. Es tracta d'Amors on FIRE!!, una extensió hivernal i alternativa del festival organitzat juntament amb el Centre de Cultura Contemporània de Barcelona (CCCB). Aquest cicle celebra la diversitat afectiva i la llibertat sexual a través d'una selecció internacional de cinema LGTBIQ+.

Un altre punt fort de la Mostra FIRE!! aquests anys ha estat la capacitat d'establir aliances i col·laboracions amb altres festivals de prestigi, com l'Americana Film Fest (Festival de Cine independent nord-americà de Barcelona), el Festival Reteena (Festival Audiovisual Jove de Barcelona), el Festival de Cinema LGTBI de Sitges (que va premiar el FIRE!! amb el Premi Especial Endimaris 2025) o l'Asian Film Festival Barcelona (organitzat per Casa Àsia, amb qui la mostra col·labora per programar films asiàtics LGTBI).

El 2025 la Mostra FIRE!! va arribar a la trentena. Per celebrar-ho, es van produir una sèrie de vídeos commemoratius en homenatge a l'aniversari i a l'Armand de Fluvià.

A més, l'Observatori Contra l'LGTBI-fòbia va atorgar a la mostra el Premi 17 de Maig com a reconeixement de la seva trajectòria històrica utilitzant el cinema i la cultura per a la visibilització de les realitats del col·lectiu i la lluita pels drets LGBTIQ+.

I així arribem al present, amb un projecte més que consolidat que segueix creixent i millorant edició rere edició. Aquest 2026 el FIRE!! ha passat oficialment de mostra a festival, ja que s'ha afegit una secció de concurs amb premi monetari, més enllà dels honorífics, valorat en 2.000€ al que s'ha donat el nom de Premi Ventura Pons. Un altre fet destacat d'aquesta última edició, sota el lema "Mil i una històries queer", ha estat la imatge gràfica, protagonitzada pel reconegut director de cinema i dissenyador libanès, Hadi Moussally, a través del seu alter ego, el personatge drag Salma Zahore.

"La Mostra de cinema ha tingut llums i ombres però, en la perspectiva que només el temps dona, estem convençuts que FIRE!! és actualment un referent entre el col·lectiu LGBTIQ+, entre els sectors professionals, els mitjans de comunicació i les administracions públiques, tant a Catalunya com en el conjunt de l'Estat", defensa Jordi Samsó, President del Casal Lambda. I afegeix: "Si fixem la mirada cap al futur, és segur que FIRE!! és necessari, com ho és la cultura en la nostra vida, com ho és la lluita pel reconeixement i ple respecte del col·lectiu LGBTIQ+". Llarga vida al FIRE!!

"Estem convençuts que FIRE!! és actualment un referent entre el col·lectiu LGBTIQ+, els sectors professionals, els mitjans de comunicació i les administracions públiques"

La selecció personal de l'Antoine Leonetti:

MILLORS PEL·LÍCULES DE LA MOSTRA FIRE!!

ANDER de Roberto Castón (Espanya, 2009): "Mostra l'interessant contrast d'un home basc de camp que es relaciona amb un jove immigrant peruà i de la història que sorgeix entre els dos".

PLAN B de Marco Berger (Argentina, 2010): "Film molt emblemàtic, després vam programar totes les pel·lícules de Berger, va esdevenir el nostre director fetitxe".

BAMBI de Sebastian Li (2013): "Documental sobre gent gran i les primeres dones transsexuals. La Bambi real va ser convidada en una sessió en format cabaret, una de les experiències més fantàstiques de tota la història del festival".

THEO ET HUGO d'Olivier Ducastel i Jacques Martineau (França, 2016): "Pel·lícula super emblemàtica sobre el VIH. Els directors van venir a presentar-la".

CHAVELA de Catherine Gund i Daresha Kyi (Estats Units, 2017): "Documental fantàstic sobre la vida de la innovadora cantant, molt ben fet i documentat amb moltes entrevistes". 2018 Eva + Candela de Ruth Caudeli (Colòmbia). "Film deliciós, després vam programar totes les seves pel·lis, és la nostra directora fetitxe de temàtica lèsbica".

LOVE, SPELLS AND ALL THAT d'Ümit Ünal (Turquia, 2021): "Història de dues noies que es retroben 20 anys després d' enamorar-se. És poc habitual trobar cinema LGBTIQ+ turc".

JIMMY IN SAIGON de Peter McDowell (Estats Units, 2023): "Narra la vida del germà del director, un veterà de la Guerra del Vietnam amagat a l'armari. McDowell va venir a la mostra i es va convertir en amic. Vam reprogramar-lo i vam ajudar a programar-lo en altres festivals".

FRAGMENTS D'UN PARCOURS AMOUREUX de Chloé Barreau (França, 2024): "Documental genial sobre les relacions amoroses de la directora durant 20 anys. Barreau va venir i vam organitzar una trobada molt xula amb ella".

PREMIS LAMBDA I PREMI ARMAND DE FLUVIÀ

Per LAURA BARROSO

Busquem nous talents! Per donar suport a la creació cultural, la creativitat i la promoció de talents nous dins del col·lectiu, al Casal Lambda duem a terme els Premis Lambda.

Inclouen una gran varietat de disciplines: Fotografia, Còmic, Poesia,

Relat breu, Pòdcast, Treball periòdic, Contingut a xarxes socials i Campanya publicitària.

Qui pot participar-hi? Qualsevol persona que tingui interès a mostrar la seva obra, sense importar de quina part del col·lectiu sigueu. Podeu trobar les bases de participació en la nostra pàgina web.

Quin és el premi? La persona guanyadora de cada categoria serà premiada amb 200 € i la seva obra serà publicada a la revista Lambda. Les obres seran elegides per un jurat de persones professionals especialitzades

en cada categoria. A més, les persones guanyadores podran participar en una presentació pública de la seva obra al Casal per explicar la seva experiència i el procés creatiu.

Finalment, en honor al llegat d'Armand de Fluvià —el fundador del Casal Lambda—, s'ha creat un premi amb el seu nom per retre un reconeixement a persones i entitats que són referents en la lluita dels drets LGTBIQA+. El premi és el reconeixement públic i una placa de vidre. Es valorarà la trajectòria i impacte social, cultural i institucional a favor del col·lectiu.

SALUTACIÓ DELS 50 ANYS DEL CASAL PER PART DE L'ASSESSORIA JURÍDICA

Per LAURA GONZÁLEZ TEJEDOR
Advocada especialista en drets LGTBIQ+

Hola! He vist que el Casal Lambda ja té 50 anys. Moltes felicitats per aquest aniversari! Us volia preguntar quina ha estat l'evolució dels casos del servei jurídic i què en penseu...

Hem millorat? Hem retrocedit?

Primer de tot, moltes gràcies per les teves felicitacions! Segon, i responent a la teva consulta, la direcció de l'assessoria jurídica del Casal Lambda ha passat per diferents voluntaris durant tots aquests anys, però podem dir-te que les inquietuds jurídiques del col·lectiu han estat marcades tant per una vessant de lluita social com per una vessant d'àmbit més personal, a

vegades relacionada amb l'anterior i a vegades no. És a dir, social en el sentit que coincidien amb la lluita del col·lectiu d'aquell moment. Per exemple: Quan no hi havia cap dret familiar-sentimental reconegut al col·lectiu LGTBI+ i s'estava lluitant i treballant per aquest reconeixement, moltes consultes giraven entorn a aquest tema: com poder fer-ho perquè, si em moro, la meua parella no tingui problemes en ser reconeguda com a viuda i tots els drets que hauria de beneficiar-se d'aquesta situació? I dels meus fills (fruits d'una anterior parella heterosexual) que estimen al seu altre pare, però no hi ha cap vincle legal reconegut?

Quant a les consultes amb una vessant més personal, em refereixo aquelles més alienes a la lluita social del moment, tot i que algunes sí podrien estar relacionades amb aquesta. Per exemple: com funciona el repartiment de l'herència si no hi ha testament?

Quan es va visibilitzar la realitat Trans amb el seu activisme, van començar a haver-hi consultes sobre aquesta realitat, informant dels protocols anti assetjament escolar,

per exemple, i inclús informant sobre conceptes com "nom sentit", expressió de gènere, etc.

Actualment, i durant casi deu anys enrere, les consultes han sigut molt variades, de les quals, malauradament, hem de destacar les d'informació de com sol·licitar asil a Espanya. La gran majoria d'aquestes consultes se'ns feien arribar via e-mail, ja que la persona estava encara en el seu país d'origen o en un altre intentar fugir.

Malauradament, la consulta que s'ha repetit durant tota la vida del servei jurídic ha estat la lgbtífobia, en tots els seus àmbits.

Malgrat això, no podem dir que no hem avançat com a societat, tot i que també seríem uns irresponsables si no reconeixem que actualment els discursos conservadors que pensàvem morts estan més vius que mai. Això només significa que hem de continuar treballant, com ho ha estat fent el Casal Lambda amb el seu treball pedagògic d'àmbit social i cultural, essencial per l'evolució de la societat en pro dels drets humans: "educad a los niños y no habrá que castigar a los hombres" (Pitàgores).

50 ANYS DE LLUITA PER AL COL·LECTIU LGTBIQ+

Peça clau en la construcció i evolució del moviment LGBTI a Catalunya, el Casal va ser fundat el 5 d'octubre de 1976 per Armand de Fluvià amb el suport d'altres activistes. Us proposem un viatge invers en el temps al llarg de les seves 5 dècades d'existència que analitza els reptes i les amenaces de futur i que posa en valor la gran feina que fa i ha fet per al col·lectiu.

Per ABEL LACRUZ

PRIMERA DÈCADA: ELS 70

ORGANITZACIÓ DEL MOVIMENT I DESPENALITZACIÓ DE L'HOMOSEXUALITAT

Històricament, l'Estat espanyol ha estat marcat per una forta tradició d'homofòbia institucional. Durant la dictadura franquista, l'homosexualitat va ser perseguida legalment a través de la “Ley de vagos y maleantes” de 1933, modificada el 1954 per incloure-hi explícitament les persones homosexuals. Aquesta normativa va ser substituïda el 1970 per la “Llei de perillositat i rehabilitació social”, que reforçava la repressió.

En el context advers dels franquisme, el moviment LGBTI va començar a emergir de manera tímida i arriscada a principis dels anys setanta, articulant-se en oposició als valors dominants del règim. El primer grup clandestí va ser el Movimiento Español de Liberación Homosexual (MELH), fundat el 1970. A finals de 1975 adoptaria el nom de Front d'Alliberament Gai de Catalunya (FAGC), encara que no seria legalitzat fins al 1980.

El 5 d'octubre de 1976 Armand de Fluvià i Escorsa va fundar l'Institut Lambda amb la finalitat d'oferir un servei d'orientació i suport psicosexual per abordar qüestions relacionades amb la sexualitat. L'any següent, el maig de 1977, es va constituir a Barcelona la Coordinadora de Frentes de Liberación Homosexual del Estado Español (COFLHEE). Aquell mateix juny es va celebrar la primera

manifestació no autoritzada del Dia de l'Orgull Gai a l'Estat espanyol, convocada pel FAGC, que va ser durament reprimida per la policia.

Un altre moment simbòlic es produí el 2 de desembre de 1977, quan prop d'un miler de persones es van reunir al cinema Niza de Barcelona en el primer míting públic sobre l'homosexualitat celebrat al país. En aquell acte es va reivindicar el dret a decidir sobre el propi cos i l'eliminació de la Llei de perillositat i rehabilitació social. Amb l'aprovació de la Constitució de 1978, la reforma legal de l'11 de gener de 1979 va suprimir diversos articles d'aquesta llei, inclosos els que penalitzaven els actes homosexuals.

El fundador del Casal Lambda, Armand de Fluvià, afirmava en una de les entrevistes concedides a la revista poc temps abans de morir: “[la societat] ha canviat tant... però ha canviat perquè hem lluitat. Sense lluita no aconseguïx res. Les dones han aconseguit els seus drets perquè han lluitat; els negres, perquè han lluitat; i nosaltres, també. Per tant, ara és la lluita contra l'homofòbia, o sigui, canviar la ment. I els aparells ideològics més importants són la família, els mitjans de comunicació i l'educació”.

SEGONA DÈCADA: ELS 80

LLUITA CONTRA LA DISCRIMINACIÓ I CONTRA LA SIDA

Amb els canvis socials i legals que s'anaven produint a Catalunya, l'Institut Lambda va anar ampliant el seu

paper. A les seves funcions assistencials s'hi va sumar progressivament una vida associativa més activa, amb iniciatives culturals i d'oci. El 15 de setembre de 1982 l'entitat va passar de ser una societat civil a constituir-se formalment com a associació.

A partir de 1986, el moviment LGBTI va començar a recuperar-se de la crisi de militància que havia viscut en anys anteriors. La reivindicació política es va orientar cap al diàleg amb partits i grups parlamentaris. Durant aquesta dècada van sorgir diverses iniciatives i col·lectius, entre els quals la Coordinadora Gai Lesbiana o el Col·lectiu Gai de Barcelona.

L'activisme LGBTI es va mantenir present als carrers, denunciant la violència homòfoba i les discriminacions, especialment en l'àmbit laboral. A través de la pressió política i de la presència als mitjans de comunicació, el moviment va començar a influir en el debat públic. El 1989, la COFLHEE va presentar un projecte de llei antidiscriminària.

En paral·lel, l'aparició de la sida va marcar profundament el moviment. L'experiència i la capacitat organitzativa del col·lectiu LGBTI van acabar sent determinants per impulsar la lluita contra la malaltia durant les dècades següents.

TERCERA DÈCADA: ELS 90

CAP A LA IGUALTAT LEGAL

Durant els anys noranta, el moviment LGBTI es va diversificar i va adquirir una presència creixent

en l'espai públic. Determinades representacions de gais i lesbianes van començar a aparèixer en mitjans com la premsa, la televisió i el cinema. Paral·lelament, es va desenvolupar un teixit empresarial orientat al públic LGBTI i es van consolidar espais de trobada, com el barri de l'Eixample a Barcelona, mentre proliferaven publicacions gratuïtes dirigides al col·lectiu.

En aquest context, el moviment associatiu deixava de ser l'única veu amb capacitat de generar opinió dins la comunitat. Les celebracions del 28 de juny es van anar convertint en esdeveniments multitudinaris a les grans ciutats, transformant-se progressivament en celebracions festives i visibles de la diversitat.

L'any 1991 es va crear la Federació Estatal de Gais i Lesbianes, de la qual el Casal Lambda en formava part. El nou Codi Penal aprovat el 25 de maig de 1996 va reconèixer l'homofòbia com a circumstància agreujant en delictes comesos contra els drets fonamentals, equiparant-la a la xenofòbia.

D'INSTITUT A CASAL

Una de les principals reivindicacions del moviment en aquella època va ser la creació d'una llei de parelles de fet que reconegués drets similars als del matrimoni. Fruit d'aquesta pressió, el 30 de juny de 1998 el Parlament de Catalunya va aprovar la Llei d'unions estables de parella, que incloïa per primera vegada el reconeixement legal de les parelles homosexuals. Aquell mateix any, l'Institut Lambda adoptaria el nom actual de Casal Lambda.

QUARTA DÈCADA: 2000-2016

CAP A LA IGUALTAT SOCIAL I LA LLUITA CONTRA L'HOMOFÒBIA

L'inici del segle XXI va evidenciar que, malgrat els avenços legals, la igualtat social del col·lectiu LGBTI encara no era plena. Persistien discursos i actituds homòfobes en diversos àmbits, tot i que la visibilitat de les persones LGBTI va augmentar

notablement als mitjans de comunicació i en l'espai públic. També es van produir avenços importants en la lluita contra el VIH/sida i en el suport a les persones seropositives.

El 2005 es van produir fites decisives amb la reforma del Codi de Família a Catalunya, que permetia l'adopció per parelles del mateix sexe, i amb l'aprovació a l'Estat espanyol de la llei que legalitzava el matrimoni igualitari i l'adopció. Dos anys després, la llei de rectificació registral del sexe va establir per primera vegada un marc legal per al reconeixement de les persones trans.

Tot i aquests avenços, la crisi econòmica va provocar una davallada del voluntariat i del teixit associatiu. Alhora, les agressions i discrí-

minacions per motius d'orientació sexual continuaven presents. En aquest context, el 2014 el Parlament de Catalunya va aprovar la Llei per garantir els drets de les persones LGBTI i per eradicar l'homofòbia, amb una participació activa del Casal Lambda, convertint Catalunya en un referent en la lluita institucional contra la discriminació.

“Sense lluita no aconsegueixes res”

—Armand de Fluvià

CINQUENA DÈCADA. 2016-2026
REPTES DE PRESENT I DE FUTUR

Entrevista a Jordi Samsó, president del Casal Lambda

“EL CASAL HA ANTEPOSAT EL BÉ DEL COL·LECTIU LGTBIQ+ DAVANT DE LA INDIVIDUALITAT”

Per ABEL LACRUZ

Quines han estat les principals fites del Casal Lambda?

Jo destacaria la creació d'un espai segur per al col·lectiu, el pas de l'Institut al Casal amb serveis reals i el desenvolupament d'activitats culturals, educatives i de memòria. Saber que hi havia un lloc on anar, un espai de refugi.

Què destacaries del 2016 al 2026?

Els avenços legals, els canvis institucionals i el creixement de l'entitat, amb nous projectes, professionalització i la consolidació d'un espai propi com a element clau. Tot i que s'han fet moltes coses, també hem tingut moments d'incertesa amb els espais.

Quines amenaces pot afrontar el Casal?

El principal repte és el finançament i la necessitat de diversificar recursos. Si no hi ha diners, no és possible fer res. També cal adaptar-se a noves demandes socials i mantenir l'equilibri entre gestió i activitat associativa.

Quin hauria de ser el paper futur del Casal?

La nostra línia és clara: continuar treballant en llibertat, cultura, educació, serveis, documentació i memòria, sense perdre identitat ni valors. Quant a reptes del Casal Lambda: la necessitat de professionalitzar el servei de salut i l'educatiu. Això implica major suport econòmic de les institucions. Major suport a les necessitats de persones grans i persones sordes, persones migrades i persones amb situacions de fragilitat i vulnerabilitat. També concretar l'espai de memòria LGTBI amb la creació de l'espai museístic que el Casal Lambda va presentar el 2024 i que portem reclamant des del 2007.

Quin missatge enviaries a les noves generacions?

Que coneguim la importància del col·lectiu davant l'individualisme. Animo tothom a implicar-se per mantenir el projecte comú. El bé col·lectiu sempre està per davant de la individualitat.

CASAL LAMBDA

EL NOSTRE LOGO

El logotip del Casal Lambda va ser dissenyat per América Sánchez (Buenos Aires, 1939), figura fonamental del disseny

gràfic contemporani a Barcelona. La seva trajectòria, que combina disseny, fotografia i il·lustració, l'ha convertit en un dels grans referents del disseny gràfic del nostre país.

GRUPO
ARENA

www.arenadisco.com

BUTLER

“La normativa heterosexual no debería ordenar el género”. No deuria! Però ho fa, ho fa i de manera molt ordenada, molt estructurada. Pot ser que la política se n’aprofiti? I la societat en què vivim? I la religió? Quin paper juga la religió dins de l’estructuralisme heteronormatiu?

Per MARTA GUASCH

Tota aquesta normativa heterosexual d’on ve? Quin és el principi de tot això? Ve regida per la biologia i la divisió entre els sexes -biològicament parlant-? Ve de la religió catòlica que, encara que aparentment siguem un estat laic, es troba present en tota la societat? Va ser la Bíblia que ja ens va ordenar d’aquesta manera? Perquè en èpoques més antigues, societats romanes i gregues, no hi havia aquest estructuralisme tan marcat, l’homosexualitat no era quelcom mal vist -tampoc la pedofília, no tot era perfecte-. Fins i tot hi ha civilitzacions en què l’homosexualitat i l’ambigüïtat entre gèneres és quelcom normal, però aquí ja entram en altres conceptes... què vol dir “normal”? Trobar-se dins la norma, seguir-la, sense sortir-se’n. I quina és la norma? Aquesta “normativa heterosexual” que se’ns ha imposat des de petits? Què i qui regeix aquesta normativa? Qui se n’encarrega que aquesta norma es compleixi? I abans de continuar, per què l’hem de seguir? No estan les normes per trencar-les?

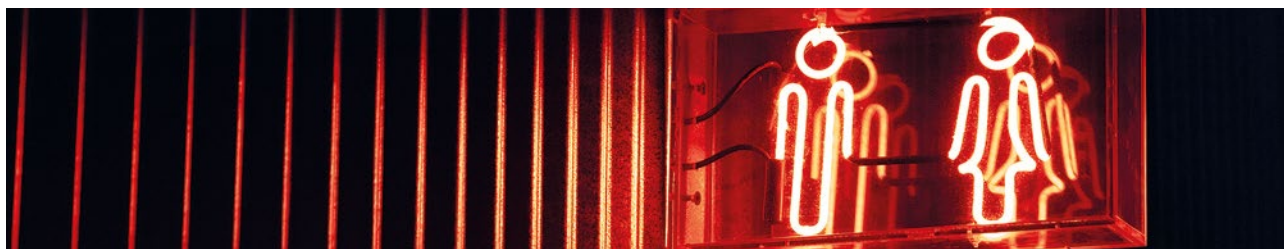
En quin moment va aparèixer aquesta normativa heterosexual que governa cadascun dels elements de la nostra política, la nostra civilitat, la

nostra societat, la nostra manera de viure, de sentir, d’estimar? Què va ser abans, l’ou o la gallina?

“La negación de la gramática en la que se produce el género”. Per què? La gramàtica ha avançat sense tenir presents les qüestions de gènere, no? Per qüestions de força vocàlica i posició sil·làbica, les paraules han anat canviant i adaptant-se segons les necessitats, però, les necessitats de qui, de què? Tornem-hi: de la societat? És la gramàtica i l’evolució del llenguatge una eina d’estructuració del gènere també? No pot ser, si el llatí -així com el grec antic-, la llengua mare, feia ús de tres gèneres: femení, masculí i neutre. Per evolució de la llengua, per contacte, el gènere neutre s’ha anat diluint entre el masculí i el femení, segons les seues terminacions. Això mateix, diluint! No és que la societat hagi forçat expressament aquesta dissolució del gènere neutre en la llengua, sinó que ha estat el propi llatí en contacte amb altres llengües. A més, fixau-vos en l’alemany, que sí té gènere neutre. O en l’anglès, que les persones NB usen el *they* com a pronom (com si hi habités més d’una persona).

És una qüestió només lingüística? És una qüestió només social? S’ha de deixar clar que, certament, la llengua varia segons les necessitats de la societat. Però, és clar, quines són exactament aquestes necessitats? Sempre hi ha hagut dissidències diverses, persones que han fluït entre els dos gèneres, però hi havia una necessitat fèrria d’usar pronoms que no es trobaven en la llengua materna d’aquestes persones (aquí parlem de catalanoparlants i castellanoparlants, en concret)? Quina és la necessitat real de tot això? Tornarem, doncs, a tenir tres gèneres, com amb el llatí i el grec? Butler planteja que “quizá en alguna época aún no determinada algún otro régimen simbólico regirá el lenguaje de la ontología sexual”. En aquest cas, ontologia sexual o dels sexes existiria com la destrucció dels sexes, per a esdevenir, ser i existir, independentment d’aquest binarisme. Així doncs, potser en una altra època, es farà ús d’un llenguatge que no divideixi els conceptes ni les persones en gèneres.

Butler, amb paraules de Jacqueline Rose, indica que “la división sexual, realizada mediante la represión, está debilitada necesariamente por la estratagema misma de la identidad”. Doncs, la identitat debilita la divisió dels sexes. A més, afegeix, que tota identificació està condemnada al fracàs. Què significa això? Que ja no ens identificarem de cap manera, encara que hi hagi la divisió de sexes biològics? I aquest tipus d’identificació també va lligada a l’orientació sexual? En quin sentit és un fracàs? Vol dir això que l’homosexualitat i l’heterosexualitat es diluiran i, per tant, l’heteronormativitat, també?

NICOLAS COMTE

Gràcies a aquest compromís genuí de **Rainbow Telecom** s'ha portat a terme un acord en el qual cada persona que vulgui contractar el seu servei de fibra i mòbil hauria de posar en el formulari d'alta el **codi promocional "LAMBDA"**. D'aquesta manera li serà gratuïta la primera mensualitat del servei i alhora la **Rainbow Telecom** recolzarà al Casal Lambda en allò que pugui i el Casal Lambda necessiti.

Si t'interessen els seus serveis i vols ajudar al Casal Lambda, no dubtis a passar-te per la seva web: www.rainbowtelecom.cat.

**Rainbow Telecom,
la teva operadora**

**Respectem i tenim cura
dels nostres clients.**

Be proud!

www.rainbowtelecom.cat
613 262 752 | info@rainbowtelecom.cat

'MI QUERIDA SEÑORITA' i LA VISIBILITAT INTERSEX

PER ABEL LACRUZ

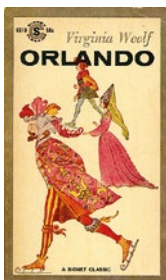
Si la pel·lícula *Mi querida señorita*, Netflix, té un tret destacable és la boníssima interpretació del personatge protagonista per part d'una actriu intersexual, Elisabeth Martínez. Estrenada aquest 2026 i dirigida per Fernando González Molina, el film actualitza la història que el 1972 va protagonitzar José Luis López Vázquez. Aquella versió, molt destacable i valenta en ple franquisme, era també imprecisa, amb la qual cosa força espectadors/es acabaven de mirar la pel·li sense entendre'n gaire cosa sobre la intersexualitat del personatge. La versió actual parteix d'aquesta foscor per obrir les finestres a la claredat, a esmentar els conceptes, a conèixer i a celebrar l'existència de les persones intersex. La seva vida a la nostra societat des del mateix moment del naixement és objecte d'anàlisi, de manipulació i de cirurgies sense consulta ni permís pel fet de no respondre al constructe social del binarisme.

El documental nord-americà *Mi secreto*, Movistar+, explica la història d'en Jim, una persona intersexual nascuda als EUA que, per culpa del biaix binarista de la medicina, el 1976 va ser mutilada i se li va realitzar una vaginoplastia sense el seu parer. Se li va assignar el gènere femení i, després d'anys de patiment, va identificar-se com a home. Un home que durant dècades ha lluitat perquè la ciència mèdica deixi d'intervenir quirúrgicament, de mutilar amb horribles conseqüències, els nadons intersex. La visibilitat és clau per a l'acceptació i la despatologització d'un fet natural com la intersexualitat, perquè les persones intersex han de poder ser i de poder decidir, en cas que calgui, sobre el seu cos.

“L'IMPORTANT NO ÉS SER, SINÓ TRANSFORMAR-SE”

El canvi de sexe, també present en el regne animal.

Per JAUME IZQUIERDO

“Destruïx-te per conèixer-te, construeix-te per sorprendre't: el més important no és ser, sinó transformar-se”. Aquesta frase, atribuïda a Franz

Kafka, es pot llegir avui com tota una declaració a favor de les identitats canviants, lluny d'etiquetes rígides. A la natura, de fet, aquesta idea no és només filosòfica: és biològica.

Tot i que en humans parlem de transsexualitat o identitats de gènere diverses, en zoologia el fenomen té un altre nom: hermafroditisme. I aquí comença el més interessant. Hi ha espècies que encarnarien una mena de “gènere fluid” natural: algunes són hermafrodites simultànies (posseeixen característiques masculines i femenines alhora), mentre que d'altres són hermafrodites seqüencials, és a dir, canvien de sexe al llarg de la seva vida.

En aquests animals, el sexe no és una casella fixa en néixer. No depèn únicament dels gens, sinó també de factors com l'edat, la mida o fins i tot la posició dins del grup. És com si la biologia deixés espai a una mena de “transició” adaptativa, on el cos respon a les circumstàncies. I no és només una qüestió interna: quan canvien de sexe, també canvien l'aspecte, el comportament i fins i tot el rol social.

Un exemple molt conegut és el peix pallasso, popularitzat per la pel·lícula *Buscant en Nemo*. En aquestes comunitats marines, tots els individus neixen mascles, però

alguns es transformen en femelles al llarg de la seva vida. Si la femella dominant desapareix, el mascle de rang més alt “fa el pas” i es converteix en la nova femella del grup. Una autèntica reconfiguració de rols digna de qualsevol relat sobre identitat i canvi.

Un altre cas fascinant és el làbrid de cap blau. Aquí passa el contrari: si el mascle dominant mor, la femella més gran del grup comença a comportar-se com un mascle en qüestió d'hores. El seu cos, però, pot trigar setmanes a completar la transformació. Un procés que recorda que la identitat —també a la natura— pot ser un viatge, no un interruptor.

I, tal com li passa al protagonista de la novel·la *Orlando*, de Virginia Woolf, alguns animals transiten entre sexes de manera tan natural que allò estrany no és el canvi, sinó la idea que s'hagi d'explicar. En el fons, la natura sembla xiuxiuejar-nos una cosa que els moviments LGTBIQ+ fa temps que reivindiquen: que la identitat no sempre és fixa, i que transformar-se també és una manera de ser.

“Tal com li passa al protagonista d'*Orlando*, alguns animals transiten entre sexes de manera tan natural que allò estrany no és el canvi, sinó la idea que s'hagi d'explicar”

LLIBRERIA
ANTINOVS

des de 1997

Casanova, 72
08011 Barcelona
Tel. 93 301 90 70
libreriaantinovs@yahoo.es
www.antinovslibros.com
Blog i xarxes socials

PREPARADIS PER DESCOLONITZACIÓ LA MIRADA I APRENDRE SOBRE VIDES NO-BINÀRIES

Si aquests llibres t'incomoden, posa-hi remei!

Per IAN BERMÚDEZ

Ara ja fa un any que formo part de l'Espai de Desconstrucció antiracista liderat per la Desirée Bela-Lobedde, referent en la pedagogia antiracista a Catalunya i a l'estat espanyol. Dins d'aquest espai fem un club de lectura mensual i hi ha dues obres de les quals us parlaré en aquesta publicació. La primera és *El feminismo ya fue* de Mikaelah Drullard, escriptora, dona negra trans i activista descolonial. En aquest llibre comparteix reflexions sobre el feminisme hegemònic, el racisme, la descolonialitat i les vides trans en resistència. Per a les persones que no haguen llegit res sobre el discurs descolonial i tingueu la pell una mica fina, és potser millor esperar-se i començar per altres lectures introductòries, com ara qualsevol dels llibres de la Desirée. El llibre de la Mikaelah és incòmode. Incomoda a les persones blanques i a les feministes que s'hagin quedat estancades amb una mirada obtusa. A mi em va fer explotar el cap varies vegades i em va fer mirar des d'un altre punt de vista. La incomoditat és doncs necessària com a transició cap a un món més just. Fa una crítica al coneixement europeu i ens deixa amb la boca oberta quan ens parla sobre els drets humans i l'humanisme, creats en el moment en el que aquests països seguien sent potències colonitzadores. Us animo fermament a llegir-lo per a seguir actualitzant el feminisme que volem habitar.

La segona lectura d'aquest club que he triat per aquesta entrega és *Nadie salva a las rosas* de Youssef el Maimouni. L'autor narra, a través de diferents punts de vista, temes com la migració, el racisme estructural i la desigualtat social. És una ficció que explica l'assassinat d'una dona trans a un barri de Barcelona. El llibre permet comprendre les condicions de vida de les persones migrades i les estructures que generen situacions de vulnerabilitat. Al llarg de la lectura també entenem les condicions que afronten les persones migrades en situació administrativa irregular, assenyalant com les estructures legals i socials poden donar peu a estratègies de supervivència posteriorment criminalitzades. Considero que és una lectura que pot funcionar molt bé com a eina pedagògica i per reflexionar sobre tots aquests temes. No us deixarà indiferents, sobretot el final.

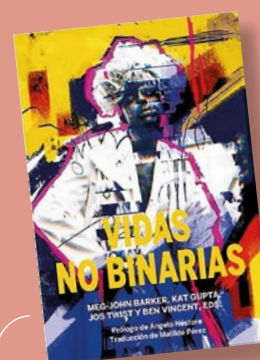
I, finalment, el llibre *Vidas no binarias*, editat per Meg-John Barker, Jos Twist, Ben Vincent i Kat Gupta. Aquesta publicació presenta una trentena d'autoris que ens expliquen com viuen la seva identitat fora del sistema binari. Persones de diferents orígens ens expliquen amb detalls les diferents etapes de la seva vida i com les diferents interseccions a banda del gènere —la raça, la neurodivergència o l'embaràs— han format part de la seva vida. Totes elles són una porta a possibilitats d'estar a la vida sense pensar en maneres correctes o incorrectes de viure el gènere.

El feminismo ya fue de Mikaelah Drullard publicat per Ona ediciones, 2023.
ISBN 9789200876622

Nadie salva a las rosas de Youssef el Maimouni publicat per Roca Editorial, 2023.
ISBN 9788419283771

Vidas no binarias de Meg John Barker, Ben Vincent i Kat Gupta publicat per Continta me tienes, 2018.
ISBN 9788419323163

Entrevista amb Manuel Espiau

“ELS LLIBRES PROHIBITS QUE ES TROBAVEN ALS MERCADETS PODIEN SER MENYS SUGGERIDORS QUE UN LLIBRE D'ESCULTURA DEL VATICÀ”

Per VÍCTOR RUIZ NOVEL

Manuel Espiau ens encomana la seva passió col·leccionista per uns tresors LGTBQA+ que constitueixen la major donació d'aquest tipus que s'ha fet al Casal Lambda.

Com va començar el teu col·leccionisme? D'on sorgeix?

El primer que he de dir és que soc, sobretot, lector. Fins i tot més que col·leccionista. I que el llibre, obtenir-los, llegir-los, atresorar-los, consultar-los, ha estat una passió en la meua vida, entre moltes altres. Des dels meus primers llibres de Robinson Crusoe o el *Tarzan* de Burroughs (que ara atresora en delicades edicions al que queda de la seva biblioteca personal) fins a llibres sobre Rússia, joieria i temàtica LGTBQ+. O fins i tot art japonès. Tot va començar a casa dels meus pares, on hi havia una llibreria amb clau, una zona vetada amb “llibres prohibits”. Un lloc del qual, tanmateix, es van ocupar que jo sabés on era la clau.

Després vaig anar tafanejant, coneixent gent que estimava els llibres a la meua vida personal, en la meua professió o gent amb afinitats i gustos compartits. Recordem que de les coses gais no se'n parlava, no hi havia televisió, de manera que et penses que estàs sol al món. Moltes lectures després, continues buscant...

Una curiositat infinita que, abans que existís internet, es configurava entre grups de bibliòmans i mercats de “llibres antics” que, sobretot a França, tenien un públic. Aquells llibres prohibits no eren tan tèrbols com altres llibres suposadament més innocents (com “obres mestres del Vaticà”), on la figura masculina era més poderosa i suggeridora. També, com a curiositat, hi havia làmines d'artistes catalans que publicaven a França. I pas a pas, visita a visita i catàleg a catàleg, van arribar llibres eròtics, bisexuals, novel·les amb enquadernacions molt particulars o fins i tot els anomenats “one hand books”, que eren la “Pulp fiction” dels gais de l'època.

Molts llibres que, als ulls de l'època, entenc que havien d'estar amagats.

En un moment donat, començo a fer la meua biblioteca, que es va incrementant amb les adquisicions. Als ulls de tothom, el col·leccionisme va donar lloc a una biblioteca que vaig anar construint primer en habitacions més petites on vivia dins la casa familiar, fins a la ubicació al meu pis i, finalment, fins a la donació.

També amb el temps i el col·leccionisme, amb el coneixement d'enquadernadors (m'ensenya la

signatura inscrita al cuir d'alguns de molt reputats) i artistes, acabo demanant que em facin un exlibris que em permet reconèixer i identificar la meua col·lecció. Un pintor de Madrid, anomenat Rufino de Mingo, va crear una làmina d'uns amics en una barca, que era la translació d'una història de joventut amb un amic. Després en vaig fer una altra versió basada en una escultura d'una artista anomenada Marta Morell.

Quin missatge es dona amb una donació? Quin és l'objectiu?

Sigui per edat, o perquè el final es va acostant, et plantejes coses sobre on acabarà aquesta obra que portes tota la vida construint.

(En aquest moment, Manuel m'ensenya un retall de diari en el qual es llegeix “Una vida val 800 euros als Encants”)

Una vegada vaig llegir un article al diari que es deia “Una vida val 800 euros als Encants” i, en aquell moment, penses que tota una vida en mans de gent que no aprecii el mateix que tu aprecies o d'uns familiars desaprensius acaba arraconada (si no destruïda, per vergonya o pel què diran) en un mercadet, sense una valoració real dels tresors que s'hi poden trobar.

A això s'hi afegeix que em van nomenar hereu de confiança d'un amic que posseïa tresors dignes de ser conservats en museus, i d'aquella experiència mantinc el contacte per als llibres i tractats de més valor. Llibres d'altres temàtiques o alguns quadres s'han venut. Però, pel que queda, penso en la frase d'un filòsof àrab anomenat Khalil Gibran que deia:

CORTESIA CASAL LAMBDA

“Tot allò que posseïu serà un dia repartit; doneu, doncs, ara, a fi que l'època de donar sigui la vostra i no la dels vostres hereus”. I és que penso que si la col·lecció l'he feta jo, la donació o la decisió sobre el destí de la meua biblioteca també l'he de decidir jo.

I és que un dia tot això s'acabarà i, abans que acabi apilat als Encants, he decidit que la meua voluntat sigui que quedi en bones mans i que ho conservin i apreciïn les generacions més joves.

Què creus que descobriran aquestes generacions més joves?

La gent que ha buscat les petjades de llibres de temàtica LGTBIQA+ ho tindrà més fàcil per a la seva consulta i estudi. A mi m'ha costat molta feina i anys d'esforç arribar a atresorar tota aquesta col·lecció al llarg dels anys.

Finalment, després d'entrevistar Manuel i abandonar la pau d'aquella biblioteca plena de joies i obres d'art que sobreviuran, t'adones que només un veritable bibliòman, fins i tot després de la meravellosa donació al Casal Lambda, guardaria espais buits per si troba llibres nous i millors. I és que la curiositat del col·leccionista no s'acaba mai.

Amb la donació de Manuel Espiau, el centre de documentació LGTBIQA+ del Casal Lambda, amb més de 2.500 exemplars, es converteix en un agent essencial per al coneixement de la nostra memòria col·lectiva.

ESCAPAR DE LA DESTRUCCIÓ DE LA MEMÒRIA

Els col·leccionistes de llibres rars i prohibits han mantingut viva la flama del col·lectiu.

Per VÍCTOR RUIZ NOVEL

En aquelles fogueres amb “els llibres del tiet (o similar)”, ressò de moltes altres fogueres anteriors i posteriors, es calcinava part de la nostra història LGTBIQA+, aquella que hauria d'haver estat torxa i relleu per a la generació següent.

La humanitat, des dels seus orígens més remots, sempre ha volgut passar a la posteritat recollint les seves experiències i recerques en els llibres. El col·lectiu LGTBIQA+ no ha estat aliè a aquesta voluntat de transmetre quina mena d'existència tenien, sovint plena d'entrebanys legals i dificultats vitals de primer ordre.

Però una vegada es transcrivien en aquelles pàgines en blanc, un futur lector s'obria a la possibilitat de reconèixer-s'hi, de comprovar que la seva vivència no era única ni solitària, de ser capaç d'entendre que hi havia gent com ell i que, d'alguna manera, formaven una comunitat als marges de l'anomenada normalitat.

Molts d'aquests llibres, al llarg dels segles, haurien d'haver sobreviscut com els altres que explicaven la vida “normalitzada” de la majoria heterosexual i cis. Però la por, el secret o el terror dels hereus a “heretar” aquestes joies com si fossin contagioses feia que el destí més comú d'aquests llibres fos la foguera.

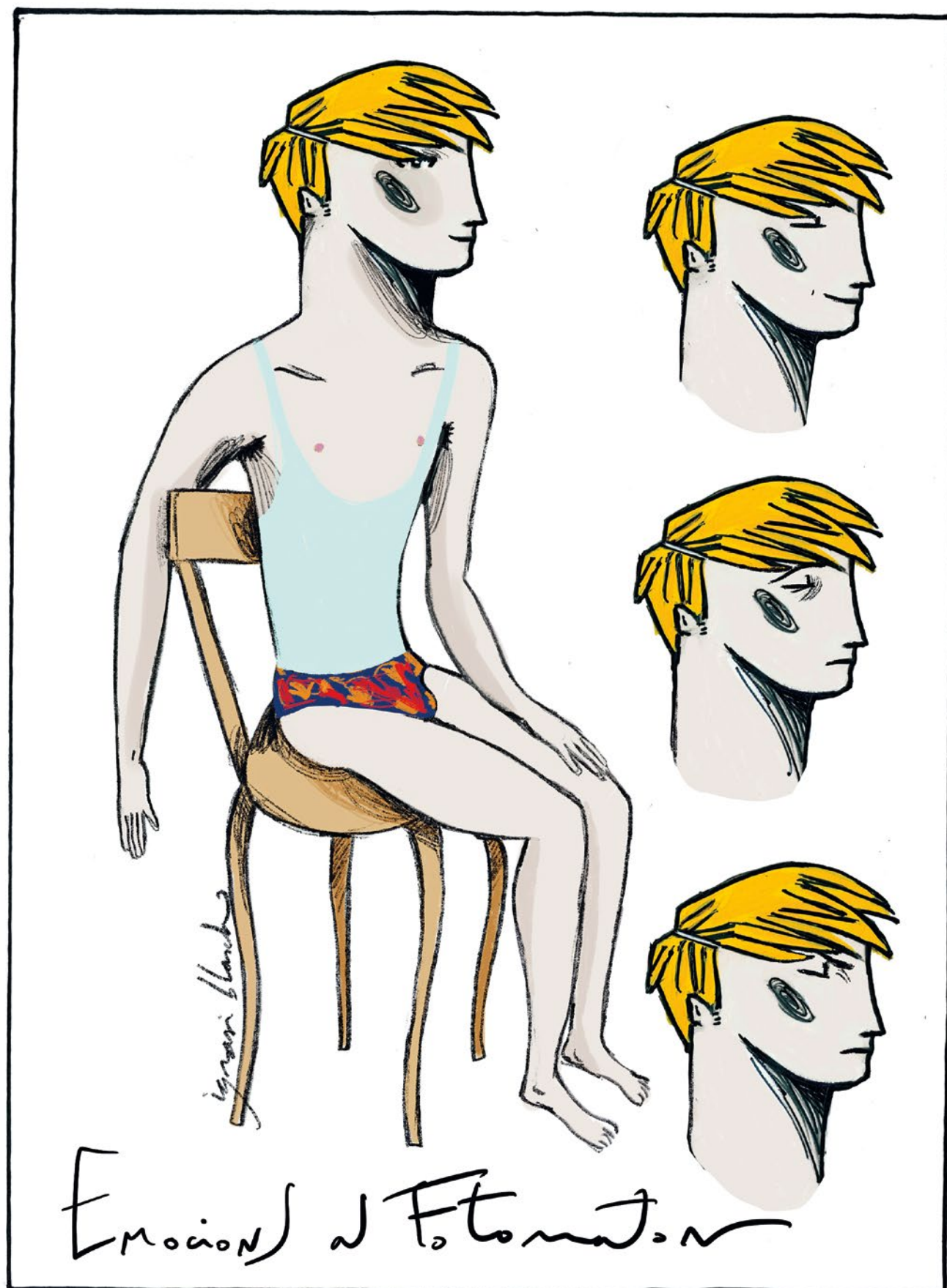
I en aquelles fogueres amb “els llibres del tiet (o similar)”, ressò de moltes altres fogueres anteriors i posteriors, es calcinava part de la

nostra història LGTBIQA+, aquella que havia d'haver estat torxa i relleu per a la generació següent.

Però alguns no es van cremar, i es van convertir en joies.

D'altra banda, tant si és dins del col·lectiu com fora d'ell, existeix una espècie molt particular de persones que troben en biblioteques, mercats d'antiguitats i llibreries de vells el paradís perdut. Obtenir un d'aquests tresors evocadors alimenta un col·leccionisme cada vegada més especialitzat i que, al capdavant, es converteix en una passió vital que augmenta prestatgeria rere prestatgeria.

Si tenim la sort que existeixin persones que conreen aquesta bibliomania (amb l'enorme rellevància que això té per al llegat LGTBIQA+) i que, dins d'aquesta passió per la recerca, s'hagin especialitzat en llibres de temàtica de totes les èpoques, tenim com a resultat un col·leccionisme de primer ordre que acumulava tresors amagats de la nostra memòria col·lectiva i que, en un gest de generositat, han estat confiats per a la seva conservació i difusió al Casal Lambda per part de Manuel Espiau, el nostre protagonista. El donant de la contribució més gran al centre de documentació LGTBIQA+ del Casal Lambda, amb més de 2.500 exemplars, i que es converteix, amb aquest acte de generositat, en un agent essencial per al coneixement de la nostra memòria col·lectiva.

Prime®

La Seguridad es lo Primero

- ✓ Alta calidad
- ✓ Amplia gama
- ✓ Conceptos innovadores

Comparte la experiencia

SENSACION
NATURAL

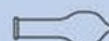
MAYOR
ESTIMULACION

PARECIDO
A NADA

MAYOR
SENSACION

El futur
és aquí.

Tot el que Catalunya posa
al teu abast a gen.cat/serveis

Generalitat
de Catalunya

El Govern de
Tothom